

H U N G A R I A N M O N I T O R I N G

1989. december 6.

SZERDA.

Ö S S Z E F O G L A L Ó

- SZÜRÖS Mátyás levélben kérte Ceausescutól, hogy a jövőben ne zaklassák TÓKÉS Lászlót és családját, de a román elnöknek szóló levelet nem volt hajlandó átvenni a román nagykövet. 415
- HORN Gyula személyében első ízben tárgyal magyar külügyminiszter ír vezető politikusokkal Dublinban. 400
- December közepén japán-magyar külügyminiszteri találkozó lesz, amelyen előkészítik a japán miniszterelnök januári magyarországi látogatását. 379
- Mekkora összegek jutottak Magyarországra hitel, támogatás formájában? - A kérdésre MEDGYESSY Péter miniszterelnök-helyettes válaszol... 365
- ...A miniszterelnök-helyettes válaszából az AFP francia hírügynökség azt a következtetést vonta le, hogy megszakadtak a magyar fél tárgyalásai a Nemzetközi Valuta Alappal. - Az elhangzott AFP-hír után a Magyar Nemzeti Bank és az országos Tervhivatal vezetői cáfolták a tárgyalások felfüggesztését. Hírek New Yorkból, Brüsszelből. 368,374,390,419,422
- A magyar kormány a hétvégén tárgyalássorozatot folytat különböző pártokkal és szervezetekkel. Az ún. "nemzeti csúcstalálkozó" napirendjén gazdasági, pénzügyi kérdések, valamint a parlament önfelszámolása és a választások kiírása szerepel. - NÉMETH Miklós már megkezdte megbeszéléseit a különböző pártokkal, amelyek nem vonják kétségbe a kormány legitimitását. 379,407
- "Az MSZP is támogatja a parlament önfeloszlatását és a választások kiírását" - Ma Baranyában tanácskoztak a képviselők. 431
- A magyarországi evangélikus egyház közgyűlése határozatban ítélte el a romániai jogsértéseket és két nemzetközi szervezettől is kérte az ott élő nemzeti kisebbségek védelmét. 428
- Pozsonyban testületileg lemondott a CSEMADOK elnöksége és titkársága. A szervezet rendkívüli ülést tartott. 403
- Marad-e még, avagy távozik a Rába éléről HORVÁTH Ede? - A gyár mosonmagyaróvári részlege ma nyolc órás munkabeszüntetéssel szeretne volna elérni az önállósulást és a népszerűtlen vezető eltávolítását. 369,380,393,42
- A szakszervezet kezdeményezésére a Fejér megyei Földhivatalok dolgozói is sztrájkkal akartak érvényt szerezni béremelési követeléseiknek. 393,429
- Amennyiben tovább csökkennek a BKV bevételei, járatok megszüntetésére kényszerül a közlekedési vállalat, - jelentette ki ZAHUMENSZKY vezérigazgató. 380
- Akik fel akarják mutatni az elmúlt 40 év gazságait; két szervezetből megalakult a Turul Népe Választási Szövetség. Sajtótájékoztatójukon ismertették követeléseiket is. 400,404

GLATZ Ferenc 30 %-ot, BÉKESI miniszter már csak 26 %-ot ígért, a kormány pedig nem állta szavát. - A Pedagógusok Demokratikus Szakszervezete kiáltványt adott ki a béremelésekkel kapcsolatban. 432

A FOT arra kéri a kormányt, hogy a jövő évi áremelések várható hatásáról tegyen közzé részletes számításokat. 432

Pénz továbbra sincs; marad a szeméthegy! - A megoldatlan szeméttisztítás és tárolás közegészségügyi és környezetvédelmi probléma marad, - állapították meg az Országos Fejlesztési Bizottság vitáján ma délelőtt. 401

Környezetszennyezés! - Négy ipari nagyváros környékén szaporodnak a hajhullásos panaszok. 369,391

A SZOT és a Battyhány Társaság 200-200.000 Ft-os alapítványt hozott létre a magyarországi csontvelőátültetés elősegítésére. 433

Szegeden olcsóbban adják az élelmiszerkiviteli tilalom miatt felhalmozódott termékeket. 431

Bojkottálja-e a Posta a "168 ÓRA" című politikai hatilap kézbesítését? - Mester Ákos vitában a Postával. 401

Az esztergomi kórház visszakapja alapítójának, VASZARY Kolos, volt esztergomi érsek nevét. 371

"Az én népem egy csodálatos nép!" - Önerőből, házilagos kivitelezésben, de végre felépíti saját templomát Szentmihálytelep! 372

LAPSZEMLE: A közgazdaságtan az agysérülések egyik formája. - Krízisállapot a mai huszonéveseknél. - Elvett ingatlanokat visszaadni nem lehet, - a Főv.Tanács osztályvezetője szerint. 363

KÜLPOLITIKAI FIGYELŐ: A jugoszláv-román kapcsolatok . - A román nemzetiségi politika. - Interjú Ceausescuval. 375

FALURÁDIÓ: Egy parasztember sírját koszorúzzák. - Mit mutatnak ki szövetkezetben állami vagyonként Gyálon? 382

MI KÖZÜNK HOZZÁ? - Megalakult a Politikai Egyeztető Bizottság. 386
Létrejötteinek okairól a Fidesz, az MSZP és az MSZDP Szolnok megyei képviselői.

VÁLTOZATOK AZ OKTATÁSPOLITIKÁRA: Kerekasztalbeszélgetés BEKE Kata, egy piarista tanár, egy főiskolai hallgató és a Fidesz képviselőinek részvételével. 411

KÜLPOLITIKA:

A nyugatnémet kancellári hivatal vezetőjének berlini tárgyalásai (367)
Adamec csehszlovák miniszterelnök felajánlotta lemondását (368)
A német kérdés és a kelet-európai fejlemények állnak a francia-szovjet csúcstalálkozó középpontjában (393) -A keletnémet helyzet Bonnból és Kelet-Berlinből nézve (394) - A német egység csak a németek ügye? - Varsó aggódik (396) -A csehszlovák kormány összetételéről tárgyalt ma V.Havel és K.Urbánek (397,406,425) - "Az alapokig le kell botnani a kelet-európai rendszereket" - nyilatkozta Bogomolov akadémikus (399) - Az NDK-beli pénzügyi, külkereskedelmi botrányok (407) -

KÜLPOLITIKA (folytatása)

Buenos airesi lapvélemények a kelet-európai változásokról (408) - Holnapután összeül a NSZEP rendkívüli kongresszusa, amelynek fő célja, szakítani a sztálinizmussal (423) -A csehszlovák Prognosztikai Intézet munkatársa szerint a gazdasági élet helyrehozatalának nem jó példája Magyarország (426) - Nacionalizmussal vádolják A.Ananyevet, akit leváltottak főszerkesztői posztjáról. A Moszkovszkije Novosztyi nyílt levélben tiltakozott az eljárás ellen. (427) -

H Í R V I L Á G:

- A NSZEP rohamléptekkel próbál versenyt futni az idővel. 436
A kormány attól tart, hogy katonai objektumokat akarnak megtámadni az NDK-ban.
- A szovjet-francia csúcstalálkozó egyetértés volt a német újraegyesítés kérdésében. 438
- A prágai Polgári Fórum vendégül látta a magyar Szabad Demokraták Szövetsége két képviselőjét. A két szervezet egyetértett a Bős-Nagymaros területén magyar-osztrák-csehszlovák természetvédelmi terület legyen. 439
- A CSEMADOK tagja lett az éveken át üldözött DURAI Miklós, díszelnöke pedig DOBOS László, a 68-as szlovák kormány volt minisztere. 440
- POZSGAY Imre jólsikerült franciaországi útját befejezve nyilatkozott a Magyar Rádió munkatársának. 441
- Az Európai Közösség 1 milliárd ECU hitelt nyújt Magyarországnak, amennyiben előtte megállapodik a Nemzetközi Valuta Alappal. 441
- A Magyar Szocialista Párt elnöksége állásfoglalásában elhatárolta magát az MSZMP-vel való szövetségtől. A párt az országgyűlési választások mihamarabbi megtartását szorgalmazza, valamint arról is határozott, hogy a testület tisztségviselőinek vagyonnyilatkozatot kell tennie. 442
- A szovjet nézők ezentúl nézhetik a külföldi műholdas TV-adásokat. 443

---1989, december 6.--- SZERDA.---

KOSSUTH - adó.

JÓ REGGELT.

Időjárás jelentés:

A nyugati megyékben változóan felhős, másutt jobbára borult az idő. Sokfelé van köd, amit egy-két helyen zuzmára lerakódás kísér. Minusz 1 és minusz 11 fok között van a hőmérséklet.

Napközben nyugaton változóan felhős, másutt jobbára borult idő várható. Jelentéktelen hószállingózás, hó-dara bárhol előfordulhat. A hőmérséklet kora délután általában nulla és plusz 3 fok között, a ködös helyeke minusz 4 fok körül várható.

LAPSZEMLE.

6 h. 33.

Szóllós István összeállítása.

A közgazdaságtan az agysérülés egyik formája, hirdeti Anderson, az egykori közgazdász, ma jövő kutató. Ugyan szélsőséges a vélemény, mégis mit gondolhatunk arról a szaktudományról, amely nem hajlandó tudomásul venni, hogy a világ és vele a gazdaság is a XX. század végéhez érkezett - teszi fel a kérdést a NÉPSZABADSÁG és két fiatal közgazdászt mutat be ideológiájukkal együtt, amelyet összefoglalóan az eretnek gondolatok ökológiájának minősíthetünk. ZSOLNAI LÁSZLÓ a hagyományos közgazdást az alternatívval úgy hasonlítja össze, hogy a konzervatívna cél a minél nagyobb haszon elérése, az alternatív ökonómia viszont a természeti környezet megőrző használatát és az emberi személyiség teljességének szolgálatát tekinti alapértéknek. Hasonlóan ahumán szempontokat helyezi előtérbe GÖNCZEI GYÖRGY is. Véleménye szerint olyan válság alakult ki, amelyre a közgazdaságtudomány nem képes elfogadható választ adni. Nem egyszerű gazdasági rekonstrukcióról van szó, hanem a környezet és az emberi lény lerombolódásáról. Gönczei a fogyatékos emberek nem orvosi rehabilitációjával foglalkozik. Állítja, hogy Magyarországon a fogyatékos embereket leértékelik, holott sokkal inkább a megmaradt képességek felmérése lenne kívántos, azaz az emberek felértékelése.

A huszon aluli korosztálynak elképesztően nagy a krízis állapotra való hajlandósága, amelye mögött egyértelműen egzisztenciális gondok állnak

Hung. Monitoring 6.12.89.-e.

(Jó reggelt.)

Ez a megállapítás egy lélektanásztól származik, aki a DÁTUMBAN mondja el a 15 éves pécsi telefonos lelki-segélyszolgálat tapasztalatait. A fiatalok kilátástalan út- és kiút keresése a társadalom közös felelőssége. Ki vagyok mi vagyok, honnan jövök, jóvá megyek? Ez az örök probléma, míg az időseknél a magány okozza a legtöbb lelki defektust.

Ugyancsak a DÁTUM ír az államosított ingatlanok tulajdonosainak kártérítéséről. A fővárosi tancás osztályvezetője szerint az elvesztett ingatlanokat visszaadni nem lehet. A pénzbeli rendezés elképzelhető lenne, de ahhoz még az anyagiak hiányoznak. Egyébként egy 1963-ban született kormányhatározat döntött a visszatérési tilalomról.

A MAGYAR HÍRLAP - Hétközben - rovata a kedvezményes lakásépítési és vásárlási hitelek kamatáról tájékoztat annyiban, hogy ismerteti az országgyűlés elé kerülő tervezetet. Mindhárom lehetőség különböző mértékben és lehet hogy más név alatt, de növeli a korábbi 3 %-os kamatot.

Ugyancsak a MAGYAR HÍRLAP közli a pénzügyminisztériumra hivatkozva, hogy játékos kedvű honfitársiak tavasztól talán már magyar kaszinókban verhetik el pénzüket, pontosabban konvertibilis valutájukat. Sőt magánkaszinók nyitása is elképzelhető.

Kedves Hallgatóink, most Reklém. Ez idő alatt lehet ébresztgetni a gyerekeket, akik nagyon várják már a Mikulást. Nálunk itt a Rádióban is megjön 5 perc múlva kb. Addig talán felkelnek a gyerekek.

6 h. 40.

- (Kislány éneke):- Téliapó itt van, hó a subája, jég a cipője ---

Gyerekek! Megkért a Mikulás, hogy nevében a rádióbanis köszöntselek benneteket. Mikulás ajándékát megtaláljátok odahaza. Lehet keresni. Szépen kezdődik a nép. Kivánom nektek és a családnak, hogy így is folytatódjon!

(Gyerekkórus a fehér karácsonyról.)

(Jó reggelt.)

6 h. 45.

Gyanitom nehéz követni a híradásokat a tekintetben, hiszen oly sok az ilyen tartalmu jelentés, hogy tulajdonképpen honnan, mekkora összegek jutottak, jutnak el Magyarországra hitel, támogatás, alapítvány vagy más formában. Mi maradt terv és miből lett valóság? Sipos Zoltán MEDGYESSY PÉTER miniszterelnök helyettesek készített interjút:

- Politikailag ma divatos Magyarországot szeretni, támogatni, mert valami olyasmit kezdtünk el, ami aztán Európa nagy részére hatással volt. Sok ígéretünk van. Ezeknek egy része ténylegesen realizálódott, egy jó része az ígéret szintjén van és feltehetően jövőre vagy a következő években realizálódik. Konkrét lépés történt, főleg az NSZK részéről. Kerekén 1 milliárdos hitelt nyújtottak a magyar gazdaság számára. És ahol én különösképpen fontosnak tartom azt, hogy az NSZK tőke nagy érdeklődést mutat olyan területek iránt, amelyik a számunkra is különösebb nehézséget okoz, mondjuk Baranya térségében. Érezhető összeg az amit a japán kormány, a magyarországi japán beruházások elősegítésére felajánlott. Ez egy 300 millió dolláros keretből Lengyelország és Magyarország együttesen részesedik. És egy 200 millió dolláros hitelkeretből, ami Magyarország számára rednelkezésre áll, ahol kormánygarancia van és ezt a hitelkeretet kiterjesztették 400 millió dollár erejéig most már. Tényleges pénz az, amit a kanadai magyarok, Sarlós ur szervezett egy magyar befektetési alap létrehozására. Ez ilyen 80 millió dolláros nagyságrendű összeg. Az Egy. Államok részéről egy 80-90 millió dolláros felajánlás van. Ebből van olyan hogy vállalkozási alapra pénz, van olyan, hogy angol nyelvtanárok küldése, kerekedelem-fejlesztésui támogatás, kulturális csere, ösztöndíjak. Igen jelentős mértékben megnőtt az orosz érdeklődés. Tárgyalás alatt áll egy 40 millió dolláros beruházási alap létesítése, de egyre másra jönnek a legnagyobb orosz cégek, a monte Edison, a Fiat a beruházó bankok, akik részt akarnak venni a magyar ipar fejlesztésében. A Közös Piac igen jelentős összegeket helyezett kilátásba. Ez ilyen több mint 1 milliárd USA dollár értékű garancia vállalás pl. beruházásokra, fejlesztésekre. Ugyanakkor azt is hozzám kell tennem, hogy ezeknek a hitel jellegű ajánlatoknak egy jó része össze van kapcsolva azzal, hogy a Nemzetközi Valutaalappal meg tudunk-e átalapodni vagy sem. Ezért nekünk létkérdés az, hogy a Nemzetközi Valutaalap elfogadja azt gazdaságpolitikai koncepciót amit képviselünk, mert erre van építve, nemcsak az ő bizalmuk

(Jó reggelt.)

és az ő pénzük, hanem ez a nemzetközi pénzvilág ez egy olyan világ, amelyik száz szálon függ össze egymással, bizalmi alapokon nyugszik. És hogyha a Valuta Alap azt mondja, hogy igen, itt el kell fogadni azt amit ez az ország erőfeszítésbe tesz, annak érdekében tényleges megoldást találjon, akkor a különböző országok kereskedelmi bankjai, a Közös Piac támogatása és egyéb is megnyílik a számunkra. Létkérdéssé vált ez a megállapodási Ez nem könnyű dolog, mert odáig lehet csak elmenni ami még nem teremt olyan feszültséget, amelyik végülis törésre viszi a társadalmat. De ugyanakkor látni kell, hogy ha nincs megállapodás a Valuta Alappal, akkor nincs megállapodás a kereskedelmi bankokkal sem és ez azt jelenti, hogy tulajdonképpen az ország fizetésekre nem is válhat.

- A legutóbbi szakasza a Valuta Alappal folytatott tárgyalásoknak milyen eredménnyel végződött?

- Ez még nem végződött, nem fejeződött be. A Valuta Alap kicsit mechanikusan úgy fogja fel a kérdést, hogy itt egy automatikusan működő piacgazdaság van. Ezért nekünk kiélezett vitáink voltak, hogy meddig lehet elmenni a költségvetési pozicójkavitás terén és mi nem tudtunk vállalni teljesen lehetetlen követelményeket. A valuta árfolyamok kérdésében a támogatások csökkenésében, a kamat kérdésében. Tehát egy sor nagyon fontos, részgazdasági probléma területén.

- Végülis akkor egyelőre eredménytelenek ezek a tárgyalások a Valuta Alap támaszt magasabb követelményeket és ezt Magyarország nem tudja teljesíteni, vagy feltételoznünk kell azt, hogy a valuta Alap ugyanazokat a feltételeit deklarálja és Magyarország ennek tud egyre kevésbé eleget tenni?

- Ez az ország az elmúlt évtizedekben egy sor hiteltletudott. De ha az összegeket nézem, akkor mi ezeket ahiteleekt a kamatokkal és a törlesztésekkel együtt már többszörösen visszafizettük. Ilyen helyzetben még tovább szorítani egy országot az bizony azt is jelenti egyuttal , hogy a követelménynek nehezen teletsithetők, adott esetben akár irreálisak is lehetnek. Én azt hiszem, hogy az ország az alapvető követelményekben, hogy tudni illik liberalizálni kell a gazdaságot, lehetővé kell tenni a vállalkozást, rá kell kényszeríteni a strukturaváltásra az országot, ezeknek a követelményeknek az ország eleget tud tenni. Ugyanakkor azokat akövetkezőt, amik ezzel járnak, azoknak a leveleznylését nem tudjuk egyedül vállalni. Ebben ez az ország kevés, ezek azok,

(Jó reggelt.)

amik már egyedül ... nem mennek csak magyar erőben.

MEDGYESSY PÉTER miniszterelnök helyettessel Sipos Zoltán készített interjút.

KRÓNIKA.

7 h.

A mikrofonál Pintér Dezső köszönti önöket.

A nyugatnémet kancellári hivatal vezetőjének berlini tárgyalásairól bonni tudósítónk Bernát György számol be:

- H. Modrowot az NDK miniszterelnökét Moszkva is arra bátorítja, hogy a szövetségi köztársasággal szoros szerződéseken alapuló kapcsolatot hozzon létre. Rudolf Seiters, a bonni kancellári hivatal minisztere mondta ezt egy késő esti TV interjúban azután, hogy tárgyalt a berlini vezetővel. A tegnapi eredményt nagy áttörésnek nevezik a szövetségi köztársaságban. január 1-től szabadonutazhatnak a németek Németországból - Németországba. A vizum kötelezettség és valuta beváltási kényszer eltörlésével, közös utazási valuta alap létrehozásával, a kapcsolatok továbbfejlesztésének fontos feltétele teljesült két héttel Kohl kancellár drezdai látogatása előtt. Most Bonn azt várja, hogy az NDK-ban megteremtsék a gazdasági együttműködés sikeréhez szükséges körülményeket. Nem adunk pénzt szocialista kísérletezésre - mondta a nyugatnémet miniszter. A beruházásokhoz új törvények kellenek, az új politikáéhoz szabd választások. Modrow miniszterelnök pedig utasítást adott a fő államügyésznek, pozitív módon foglalkozzon apolitikai foglyok szabadon bocsátásának tervével. Így informálat Modrow bonni tárgyaló partnerét.

Mára virradóra szabadon engedték Wolfgang Vogel, a neves ügyvédet, akit a keletnémet hatóságok tegnap vettek őrizetbe.

Vogel zsarolással vádolták a szökésben lévő Schalck-Golodkowski államtitkár ügyében, de a gyanú valótlannak bizonyult.

A Reuter brit hírügynökség prágai forrásoka hivatkozva jelentette, hogy Adamec miniszterelnök az ellenzékkel folytatott tárgyalásai során fel-

(Jó reggelt.)

ajánlotta lemondását. Forró Evelyn jelenti Prágából:

- Ma újabb tárgyalásokat tart Adamec miniszterelnök a polgári fórum, a prágai tavasz embereiből álló Obreda mozgalom, valamint a szocialista és a néppárt képviselőivel. A téma változatlanul a kormány átalakítása, miután az elelnzék nem fogadják el a vasárnap alakult kabinetet. Azok után, hogy tegnap átalakították a cseh kormányt várható, hogy a napokban változások lesznek a szlovák kormányban is. Urbanek főtitkár TV beszédében kifejtette, nem szabad megengedni a szélsőséges megnyilvánulásokat, a káoszt, a konfrontációt. Elmondta, hogy Moszkvában tájékoztatta a fejleményekről Gorbacsovot és egyetértettek akét párt kapcsolatainak fejlesztésében, a be nem avatkozás, az egyenlőség és a szolidaritás alapján. A határok biztonságának, amüncheni egyezmény semmisségének elsődleges garanciája a szövetségi viszony a Szu-val mondta Urbanek.

Az amerikai elnök reméli, hogy a máltai csúcstalálkozó aze első lépést jelentette a két ország közötti új kapcsolatok irányában.

G. Bush ezt akkor mondta, amikor republikánus törvényhozók előtt beszélt. Ugy vélekedett, hogy sikerült jó kapcsolatot teremtenie Gorbacsovval, bár mint mondotta őszintén beszélt vele a középamerikai helyzetről.

Jól értesült források szerint a súlyos viták miatt esetleg felfüggesztik a tárgyalásokat a Nemzetközi Valuta alap és Magyarország szakértői a hazánk számára nyújtandó segítségéről.

Ugy tudni, hogy a vita tárgya a magyar költészetési deficit és a fizetési mérleghiány. Az AFP francia hírügynökség utal arra, hogy a Valuta Alappal kötendő megállapodás szükséges előfeltétele annak, hogy Magyarország megkapja a nyugati országok által ígért pénzügyi segítséget.

Aki hallgatta a rádiót azt hallgathatta egy jó 20 perccel ezelőtt MEDGYESSY PÉTER miniszterelnök helyettes interjúját, pontosan erről volt szó. A miniszterelnök helyettes jelezte ebben az interjúban ezeket a gondokat.

Első sorban a kelet-európai változásokról lesz szó a ma kezdődő szovjet-francia csúcstalálkozón.

(Jó reggelt.)

Ezt a francia elnöki palota szóvivője közölte. Mitterrand és Gorbacsov Kiebben találkozik és megvitatja a leszerelési kérdéseket is. A francia elnök elsőként kap a nyugateurópai államfők közül tájékoztatást Gorbacsovtól a máltai csúcsról. Mitterrand kettős minőségben utazik Kiebbe, hiszen jelenleg ő a Közös Piac legfőbb irányító testületének az Európa-tanácsnak a soros elnöke.

Manilai jelentés szerint, a legfrissebb hírek szerint ismét tüzszünetet kötöttek alázadók és a hadsereg egységei, hogy lehetővé tegyék a külföldek távozását.

Már meg is kezdték a külföldiek elszállítását a harcok sújtotta körzeteiből. Időközben tárgyalások kezdődtek a kormány és a elkelők között a még mindig ellenállók megadásáról.

Hazaijelentéseink:

Egy órával ezeltőt sztrájk kezdődött a mosonmagyaróvári Rába Gyárban. Forgács Sándor jelenti a helyszínről:

- Ugyanugy hat órára jöttek a déellőtti műszakosok mint máskor, csakhogy a dudaszó most a 8 órás munkabeszüntetés kezdetét jelezte. Az emberek egy része a dekorációval, pontosabban a sztrájk jelszavainak kirakásával foglalatostkodik, hogy az erre járók tudomására hozzák, önállóságot követelnek. A kapuban a rendészek helyett karszalagos sztráőrök vigyáznak. Szóval az önállóságért máskor türelmetlenkedő emberek most higgadtan, békésen sztrájkolnak. A múlt heti 2 órás leálláskor a Rába központjúból senki nem jött el Mosonba. Igaz akkor még a vezérigazgatóragaszkodott eredeti diktátumához. Azóta HORVÁTH EDE psztja is kérdésesssé vált. A vállalat megbizott vezetői úgy döntöttek a ma reggel 8 órakor kezdődő munkásgyűlésen képviseltetik magukat. Ide bárják tehát CSÁKÁNY JÓZSEF termelési igazgatót. Hogy milyen ajámlatot, kompromisszumos javaslatot hoz magával, azt sejteni sem lehet. De, hogy CSÁKÁNY JÓZSEF nem örvend nagy néspezrüségnek Mosonyban az biztos. Itt midnenki tudja, hogy az önállóságot kérő Küne első peticióját, sokak szemleléattára éppen a etrmelési igazgató tépte össze.

Eddig pontosan meg nem határozott környezeti ártalom, vagy környezeti ártalmak aggasztó betegségtüneteket okoznak Észak-Magyarországon.

Juhász Péter inetrjúja:

(Jó reggelt.)

- Miskolcon, Ózdon, Kazincbarcikán és Sajóbáonyban, tehát az iapri körzetekben egyre többen fordulnak hajhullási panaszokkal orvoshoz. Igen sokan aztán a megyei bőrgyógyászati osztályon dr. Molnár László főorvosnál, az orvostudományok kandidátusánál kötnek ki.

- Az utóbbi 6- hónapben egy határozott növekedést tapasztaltam azok között a betegek között, akik hajhullási panasszal jelentkeztek.

- Első sorban hölygek.

- Hölygek, de be kell vallanunk, hogy a férfiakat is érinti ez a probléma. És ami leguínább felhívta a figyelmet itt erre a dologra, hogy fiatalabokon is jelentkezett. Tehát gimnáziumi leányosztályokon és 19-20 éves fiatalembereken is, a hol nem igen tudtam megmagyarázni hogy mi lenne ennek a hajhullásnak az oka. Feltételezem, hogy itt valami a környezeti hatásban keresendő. Mivel ahogy említettem vagy ezekebn a városokban lakó betegek kerestek meg, vagy azok, akik ezekben a városokban dolgoztak. Tehát összehasonlítva a megyénk vidéki lakosságával sokkal kisebb számban jelentkeztek ezekkel a panaszokkal a mezőgazdasági területen élők.

- A vizsgálatok megkezdződtek?

- A vizsgálatokat megkezdtük, úgyhogy egy ilyen meglehetősen széles kooperációban folyunk vizsgálataink részben itt Miskolcon, részben Budapesten, Debrecenben. és abban az esetben, hogy ha elegendő adat áll rendelkezésünkre, akkor természetesen ennek a megbeszélésére szívesen rendelkezésre állunk.

- Tudnak segíteni a betegeken?

- Még megállítható a folyamat. Mintegy 10 %-ban találkoztam az én anyagomban olyan esetekkel, ahol a haj-hagymák már nem regenerálhatók. Ami egy kicsit megijesztett az az, hogy ebebn a 6-78 hónapban az irreverzibilis eseteknek a száma -

- tehát a visszafordíthatatlan-

- A visszafordíthatatlannak tűnő esetek száma emelkedett. Tehát össze fogphlálva a fiatalabb korosztályon megjelentek ezek a panaszok és nagyobb számban találtam olyan betegeket, akinél a hajvesztés maradandó károsodásként szerepel.

- Sajnos nőknél.

- És sajnos nőknél, mert ugye nálunk férfiaknál ez nem annyira komoly kozmetikai gond. ha bebionyosodna, hogy valamilyen áratalom éri az asszonyiankat amegyében, ha nem tudunk továbblépni, bizony hát a

(Jó reggelt.)

lányaink haja komolyan veszélyben van.

A beszélgetésben hallottuk, hogy tartanak a vizsgálatok abaj okának kiderítésére. Ennek felgyorsítása már csak azért is indokolt, hogy a hajhullás vajon nemcsak az egyik következménye, nem kell számítani más, csak később jelentkező betegség tünetekkel?

Sport:

Az Amerikában menedékjogot kapott Nadia Comaneci nmem akar tornásziskolát nyitni, nem akar votl edzőjével Károlyi Bélával dolgozni, egyáltalán hallani sem akar a tornáról, ellenben filemt szeretne csinálni saját életéről. Hogy kivel, hogyan és miből arról nem beszélt Floridában tartott sajtóértekezletén, ahol azután bukkant fel, hogy 3 napig megint eltűnt szem elől. Tény, hogy van ki elől rejtőzködni. Ugyanis, csakugy mint New Yorkba érkezésekor most is vele volt az az Amerikában élő román emigráns tetőfedő, aki segítette őt kiszökni Romániából, akinek azobban felesége és gyerekei is vannak Floridában. Házát napok óta riporterek veszik körül, de a férfi és Comaneci nem mentek oda. A feleség pedig olyanokat nyialtkoztt, hogy valószínűleg nem is fognak. A sajtóértekezletena tornászbajnok nő elismerte, hogy több mint baráti kapcsolat van közte és barátja között. Ám amikor valaki felhozta, hogy a férfiank családja van, Comaneci felvonta a szemöldökét és csak anynit mondott - És akkor mi van? -

Ma Misklós napja van. A név görögkből való. -----

Ami biztos, Miklós puttyonyából virgács mindenkinek jut, az ajándékozással vioszotn gondok vannak. A jókivánság még nem hiánycikk. Miklós napján boldogsúágot, mindenkinek sok apró örömet kívánok!

-

7 h. 25.

A Vaszary Kolos által létrehozott esztergomi kórház ma visszkapja alapítójának nevét. Bizttosan sokan nem tudják, hogy ki volt Vaszary Kolos. Ezért kerestük fel dr. VÁRSZEGI ASZTRID püspök urat. Nemcsak életrajzi adatajkat kaptunk, hanem korképet és ha ugy tetszik egy poli-

(Jó reggelt.)

tikus magatartás elemzését is.

- Jóságos, jó akaró, idnenkinek segítőkész ember. Alkalmos kompromisszum személy. Így kerül az esztergomi érseki székbe is.

(Ferenc József elfogaja kompromisszum személynek. 1891-be kerül Esztergomba Magyarország primásának. Talán a századforduló küzdelmeibe keményebb emberre lett volna szükség a magyar egyház élén. Az Ők Pax, béke jelszava, türelme, sokszor határozatlansága egyénileg is bajba, sok ellentmondásba sodorta őt és az egyházat is kitette veszélynek.- 1913-ban korára és a sok megpróbáltatásra, kormányzási kudarcra való ekintettel visszaavult tisztségéből. két évig Kezsthelyen él, ott is hal meg. - Hamvai csak aközelmúltba kerültek a primások temetkezési helyére. - ERgy tragikus sorsú főpap.-)

- Az, hogy az általa alapított, szorgalmazott kórház ismét felveheti az őnevét talán a történelemnek méltó elégtétele, hiszen békszerető, az embereket szolgáló, irgalmas szívű atya volt ő.

-

A falu hosszú ideig néma volt, lakóinak hiányzott a hartangszó. A falu most, templomot épít. Ladányi Zsuzsa beszélgetése.

- Szentmihálytzelep lakói ár réges rég szerettek volna templomot maguknak. Háromszor neki is rugaszkodtak az építkezésnek, de mindig közbejött valami. dr. Kovács Lászlóplébános mondja.

- Az első templomépítési kísérlet az 1. világháború előtt történt és ezzel elkezdődött a szentmihálytelkiek hosszú keresztutja templomépítési keresztutja. Az összegyűjtött pénzt az 1. világháború után a korona inflációja vitte el.

(A 2. kísérletet a 2. világháború, a renddek feloszlata hiusította meg. Harmadszorra 1956-ban már letették az alapkövet, de az akkori urlakodó párt politikája megakadályozta a folytatást.)

- De most végre állnak a falak. ismét a plébánost hallják.

- Ez telejs egészében anépnek az érdeke. Az én népem ez egy csoládatos nép. Komolyan mondom, hogy itt könnyebb templomot építeni mint nem építeni. Annyira benne volt a népben a vágy a templom iránt, hogy amikor idekerültem, úgy néztek rám mint egy prófétára, hogy ugye te leszel majd aki megindítja a templom építést. A falu építi ezt a templomot. a szó szoros értelmében, hiszen házilagos kivitelezésben készítjük

Hung. Monitoring 6.12.89.-e.

(Jó reggelt.)

Több millióra rug a társadalmi munkának az összege és az értéke. Az építkezést ez év augusztus 1-7én kezdtük.

- Hihetrelen! Majdnem készen vannak.
 - Összefogás eredménye, a gondviselés keze is benne van. Jelenleg az ácsok dolgoznak.
 - Honnan tudták előteremteni az induláshoz szükséges pénzt?
 - megint csak az én jó népemre tudok hivatkozni, ők adták össze. És ehhez még hozzájárult Szeged adománya, ahol katolikus testvérek vannak és nagyon szívesen segítettek.
 - Mintha egy nagy madár szárnya borulna a falakra.
 - Ez sem véletlen. Angyal-szárny alakú a templom.- Már kívülről is mutatja, hogy a védőszentünk angyal, Szent Mihály arkangyal.- Ezért madárszárny alakú a tető. A torny pedig tulajdonképpen erdélyi torony lesz majd cseréppel fedve. Suép kis falusi templom lesz. A harangok mozgása, játéka is látszik majd az utcáról és biztos örülni fognak a hivek, hiszen annyira vágnak már harangszóra, mert nagyon méma a mi falunk, hogy nincs harangszó benne.
 - Hs elksézül a templom biztos benne, mindig lesznek, akik megtöltsék?
 - A lelekimllyén egy nagyon vallásos nép.- Jó lehet az elmúlt 40 év úgy a kis parázsra rákaparta a hamut, de a parázs ég mindig ott izzik. Én hiszem, hogy ebből parászból lesz ég lángoló, eleven tűz. Egész biztos vagyok benne, hogy az új templom sem lesz üresen soha!
- (Orgona-játék.)

7 h. 37.

Ma este 8 órakor kezdődik a Kossuth-rádió-ban a Málta nem Jalta című műsor. A Bush-Gorbacsov találkozót és annak előzményeit Deák Péter katonapolitikai szakértő, Hardi Péter politológus és Korom Mihály történész elemzi. A műsort a máltai csúcstalálkozóról tudósító munkatársduk Kulcsár István szerkeszti.

Müholdas összeköttetés Washiongtonnal. Z. Brzezinski. volt amerikai nemzetbiztonsági főtanácsadó nyilatkozik az UJ VILÁG nézőinek, mire számíthat Magyarország a máltai csúcs után?

Mi történt a francia TV az Igazság órája című adásában? A legizgalmasak részletek POZSGAY IMRE TV vitájából, amelyet egyszerre 20 európai ország nézői áthattak. tehát ma este 20 óra 50 perctől, UJ VILÁG képes krónika a tv-ben.

KOSSUTH - adó.

HÍREK.

8 h.

Két hét múlva Drezdába utazik a nyugatnémet kancellár. Egyebek között erőtl tájkoztatta az ujságírókat berlini tárgyalásainak végén a bonni kancellári hiavtal vezetője. bernát György jelenti a nyugatnémet főpvárosból.

(Ismétlés. Lásd a 367. oldalon.)

Az NDK-ban szabadon engedték Wolfgang Vogel ügyvédet, akit tegnap vettejk őrizetbe. (Ismétlés.)

Közben Berlinben megerősítették, hogy jázi őrizetben van E. Honecker és az októberben leváltott politikai bizottság több tagja. Megkezdték a munkásőrség fegyvereinek begyűjtését és egységesen lemondott a nemeztbiztonsági hivatal vezetése az NDK-ban.

Az amerikai elnök szerint az Egy. Államoknak mindaddig segitenie kell amig a demorkatikus változások folytatódnak a SzU-ban s kelet-Európában. G. Bush a rep9ublikánus párt egyik rendezvényén hanguslyozta, a máltai csúcstalálkozó haladást jelentett a két ország közötti uj kapcsolatok kialakításában. Mint mondta, közöülte Gorbacsovval, hogy a nyugat nem használja ki a keleteurópai feleményeket. G. Bush kifejtette, hogy őszinte légkörben sikerült jó kapcsolatot teremtenie Gorbacsovval, még akkor is voltak ézeteltérések középamerikai kérdésekben. Az amerikai elnök szólt arórl is, hogy iygekeznek javítani a gazdasági együttműködését a Szu-val, de ehhez még sok időre van szükség.

Washingtoni források szeirnt a Nemzetközi Valutaalap és Magyarország szakértői a suylos viták miatt esetleg felfüggesztik a tárgyalásokat a hazánknak nyujtandó segítségről. Ugy tudni, hogy a vita tárgya a magyar költségvetési deicit és a fizetési mérleghiány. Az AFP francia hirügynökség utal arra, hogy a Valuta Alappal kötendő megállapodás fontos lenne ahhoz, hogy Magyarország megkapja a nyugati országok által ígért pénzügyi segítséget.

A bolgár nemzetgyűlés elnöke szerint jogos az a követelés, hogy a társadalom szabaduljon meg a hatalmukkal visszaélő párt és állami vezetők-től.

KOSSUTH - adó.

KÜLPOLITIKAI FIGYELŐ.

8 h. 5o.

..... a romániai vezetőket, hogy ilyen gesztusokat tegyenek nekik?

- Az igazság, hogy Jugoszlávia törekszik rá, hogy ne rontsa, legalább is ne rontsa látványosan a kapcsolatait Romániával még annak ellenére is, hogy Románia megítélése a nemzetközi szinten az utóbbi időben egyre negatívabb. Ezt bizonyítja, hogy ugyanez a lap, a zágrábi Start -ról van szó, nem is olyan régen magával N. Ceausescuval is közölt interjút.

- És mi van ebben az interjúban? Külön érdekességet adhat a dolognak, hogy, hogy itt a hadügymiszetről helyetteséről van szó, ugyebár?

- Ilie Ceausescu, aki testvére a román köztársaság elnökének ebben az interjúban kifejti - nyilvánvalóan nemcsak saját- hanem családjá, és egyben országa politikai nézetét olyan kérdésekről, mint milyenek a kelet-európai változások és hogyan értékelik ezeket Romániában. Beszél arról, hogy mi történik napjainkban Magyarországon. Szóval egy ilyen átfogó kpet próbál rajzolni az országában és a környezetében történő eseményekről.

- Magyarországról a szokásos gyűlölködő hangnemben nyilatkozik?

- Igen. Érdekes dolgokat mond el I. Ceausescu, pl. azt, hogy Erdély a román nemzet ősi földje és onnan származnak tulajdonképpen a románok. Hogy Erdély sohasem volt jogalmagyar föld. Ezzel szemben Magyarország az utóbbi időben gyakorlatilag nem akar mást, mint Erdélyt visszakövetelni magának. Tehát a nemzetiségi probléma ez nem lehet, ezt Magyarország gerjeszti. Az egész mögött csak az van, hogy Magyarország visszaszerezze magának Erdélyt Romániától.

- Az újságíró hogyan kérdez? Szemtelenné, tárgyaszerrű, korrekt, vagy alátesz?

- Az újságíró megpróbál korrekt lenni. Tehát tulajdonképpen mindaddig az objektív kérdezésmódnál marad, amíg nem derül ki néhány pontatlanság, hogy finomak legyünk, Jugoszláviával kapcsolatban.

- Például?

- Például amikor a 68-as bevonulás kapcsán Ilie Ceausescu elmondja, hogy kizárólag Románia volt hajlandó elítélni a közösségnek akkori létezését Csehszlovákiával szemben, akkor már felcsattan az újságíró is,

(Románia.)

de hiszen Jugoszlávia is tiltakozott. A válasz erre, igen, de nem volt az olyan hangos mint Romániáé. Mire az újságíró elmondja, hogy hát azért Tito elnök egy nyilatkozatot terjesztett az ENSZ elé és küldött el a szovjet vezetőknek amit azért ön, N. Ceausescu nem tett meg.

- A román hadügyminiszter heyletteséről lévén szó, katonai dolgokról esik-e külön is említés?

- Ugy kifejezetten nem, de érdekes módon kiderül, hogy Romániában minden jel szerint eléggé komolyan gondolkodnak még mindig a háború lehetőségében és szó esik arról, hogy a jelenlegi megítélés szerint ők árulónak tartják a SzU-t és nem bíznak abban, hogy egy esetleges háborúban, amelyet mondom elég komoly lehetőségként kezelnek Romániában, a SzU segítené Romániát. Ezt azzal, elég frúcsa logikával azzal magyarázza, azzal az érveléssel támasztja meg a román politikus, hogy nemrégiben Genfben amikor a nemzetiségek ügye kapcsán előterjesztet magyar álláspont szavazásra került, ugye emlékeztet, hogy Magyarország a romániai magyar kisebbséggel kapcsolatos román nemzetiségi politikát ítélte el és ehhez kellett csatlakozni, akkor természetesnek veszik Romániában, hogy ez nyugatnak tetsző lépés, nyugati körökben szimpátiát keltett és onnan támogatták. de árulásnak minősítik és soha nem felejtjük el- nyilatkozta Ilie Ceausescu, hogy a SzU is és néhány más kelet-európai ország is Magyarország mellé állt és nem Románia mellé. Ebből vonják le azt a következtetést, hogy ezek a kelet-európai országok készek elárulni Romániát egy esetleges háborúban és akkor szegény román népnek magának kell küzdenie az egész imperialista, kapitalista világgal szemben.

- Egy ilyen diktatúrában mint amilyen Románia pillanatnyilag, milyen szerepe van a hadseregnek?

- Előljáróban talán annyit, hogy I. Ceausescu nagy megelégedéssel nyugtázta, hogy Romániai viszafizette 24 milliárd dollárnyi tartozását, ezzel kapcsolatba azt nyilatkozta még, hogy ők soha nem hajlandók úgy mint mások, és Magyarország eladni magukat néhány marék dollárért. Ami pedig a kérdést illeti, Romániában a jugoszláv újságíró mielőtt az interjút készítette volna volt módja tájékozódni más forrásokból is és statisztikai adatokkal sikerült bizonyítani, hogy ma a román társadalomban a legjobban élő réteg a katonák és a rendőröké. Azt hiszem ez elég sokat elárul az ottani helyzetről.

(Csehszlovákia.)

A Külpolitikai Figyelő műsortá csehszlovákiai témával folytatjuk. Udvari helyi Szabolcs kollegám éveken át tudósítóként dolgozott Csehszlovákiaiban. időről-időre visszajár. Most is ez törétn. Néhány napot Csehszlovákiaiban töltött él. Milyen visszatérni most, ebben a hangulatban egy olyan embernek, aki tulajdonképpen a régi Csehszlovákiát nagyon jól ismeri?

- Annyira megváltozott a hangulat, ez a politikai átalakulás ez annyira megváltoztatta az emberek viselkedésmódját is, gondolkodásmódját nyilván nem, hiszen ez nyilván bennük volt korábban, még a viselkedésmódját mindenféleképpen. Szóval legáltalánosabb első tapasztalatom az, hogy mindenki egy méterre a föld felett jár, szóval valószínűs eufóriába uszik az ország, Prága is, Pozsony is és általában a nagyvárosok. És azért itt mindjárt elondanám, hogy a forradalom, ahogy ők nevezik, a novemberi népforgadalom, az a vidéken még nem győzött. Szóval vidéken még az emberek félnek is egy kicsit és hát a változó rendszer, - nem akarom azt mondani a megbukott rendszer - mert még ez sem igaz emberie, funkcionáriusai igen keményen tartják kezükben a hatalmat. Ez első sorban Kelet-Szlovákiaira és a kisebb falvak, aprófalvas vidékekre jellemző.

- Mégis milyen minden napio tapasztalataid voltak? Tehát az emberi érintkezésekben is jelentkezik ennek a forradalomnak a hevülete?

- Hogyne, természetesen. Hát először is idnenki rendkívül szvesen beszél. Ami egy yujdonság ahhoz a Csehszlovákiaához képest amit én megismertem. Ugye Csehszlovákiairól saját maguk még az ellenzéki cseh gondolkodó politiksok is azt mondták, hogy kérem szépen ez egy olyan nép, amelynek megvana s öre, megvan a Skodája, megvan ahévtvégi háza és nagyon elégedett. Bezárkózik a saját kiskülön világába és nem is érdekli, hogy mi történik a társadalomban. Nos ezma egészen más. Mindenki mindenre odafigyel, mindenki mindenről nagyon sziesven beszél. Előjönnek azok ahagyományok is, amit az emberek egy nagy része, legalább a fiatalabb generáció, természetesen meg se élhetett csak talána szüleitől hallott, ez a polgári demokratikus hagyományokon alapuló borzasztónagy tolerancia. Elmondám a példát. A reformkommunisták szövetsége, az Obroda nevű szervezet, amely a 68 után kizárt párttagokat tömöríti, az mint általában a többi szervezetek is, egy vendéglőbe lakik, ott üttötte fel a főhadiszállását, mégpedig a bpesti városligethez hasonló helyen ahol több vendéglő is. Én nem tudtam, hogy pontosan még hol van Bementem ott a városligeti szervezőbizottsághoz, ahol egyébként egy csomó más politikai rendezvény is folyik és mondom, hogy én kérem

(Csehszlovákia.)

szépen keresem a reform kommunistákat. Erre azok, akik helyet adtak ennek a társaságnak elkezdnek engem győzködni, hogy Uram ne menjen oda, ne akarjon csatlakozni a reform kommunistákhoz. Akár reformnak mondják magukat, akár nem, a kommunistáknak már lőttek, ne foglalkozzon velük. De hát mondom, hogy én újságíró vagyok és hát engem különben is érdekel. N akkormindjárt elkezdtek Magyarországról kérdezősködni és aztán nagyon barátságosan utba igazítottak, elvezettek és megmutatták, hogy hol vannak. Szóval azt mondom, hogy egyrészt ezek az emberek politikai ellenfelei ugyan a reform kommunistáknak vagy általában a kommunistáknak, de a saját lehetőségeiken belül helyet adtak nekik és az érdeklődőket nem zaabvrják el, hanem végülis megmondják, hogy vannak.

- A Magyarországról jövő magyarral nagyon roknszenvesen bántak ezek szerint. és hogyan viszonyulnak a Csehszlovákiában élő magyarokhoz, a forradalom napjaiban?

- Ez egy nagyon nehéz kérdés, és ezt ketté kell bontani. Amikor Prágáról beszélünk a prágai tapasztalataim alapján azt kell, hogy mondjam, hogy a nemzetiségi kérdés gyakorlatilag egyáltalán fel se merült. És valószínű, hogy ha fel is fog merülni, vagy elő is fog kerülni, akkor az nem magyar kérdésként jön elő Prágában, hanem nyilván cseh - szlovák viszony kérdésként. Számukra ez az elsődleges. Egyébként általában ez az elsődleges az országban. Természetesen más a helyzet Szlovákiába, ahol hát a magyar kisebbség hivatalos adatok szerint is Szlovákia lakosságának 11-13 %-át adja. Óriási változás azt hiszem, mondjuk korábbi időkhez képest, hogy a magyar kisebbségnek egy jelentős része, első sorban értelmiségeikről van szó, hamar ráértett a változásokra és különböző csoportokat alapítva csatlakozott sőt hát az élen is jár a szlovákiai változásokba. Ezek közül a legjelentősebb a független magyar kezdeményezés nevű szervezet, amelynek a képviselője benne van a nyilvánosság az erőszak ellen nevű szlovák nagy koordinációs mozgalomba. És mit az nekem ennek a szervezetnek a szlovák tagjai elmondták, egyébként ők nagyon okát tanultak ezektől a magyaroktól. Tudni illik sajátos módon ezek a szlovákiai magyarok rendszeresen nézték a magyarországi tv adásokat, hallgatták a rádiót és a minálunk már kialakult többpárt rendszerű... hatalmi csatározásból, tv jkerekasztal vitából stb-ből egy csomó olyan tapasztalatot szereztek, amivel szlovák kollegáik még nem rendelkeztek. Ezeket átadták nekik tehát a politikai harcban jól felhaználhatók.

KOSSUTH - adó.

HÍREK.

10 h.

A kormány a hét végén tárgyalássorozatot folytat különböző pártok és szervezetek képviselőivel. Pénteken NÉMETH MIKLÓS miniszterelnök és munkatársai tárgyalnak különböző politikai pártok képviselőivel, szombaton az érdekképviseleti szervek vezetők, vasárnap pedig az országgyűlési bizottságok vezetői találkoznak a kormánnyal. A NÉPSZABADSÁG úgy értesült, hogy az ugynevezett " Nemezeti csúcstalálkozó " napirendjén a gazdaság, a pénzügyek, a parlament önfeloszlatása és a választások kiírása szerepel. NÉMETH MIKLÓS miniszterelnök az elmúlt napokban már beszélt csaknem valamennyi jelentős párt vezetőjével. A pártok több javaslatot tettek, több politikai szervezet, főként a történelmi pártok, támogatásukról biztosították a kormányt és egyik párt sem kérdőjelezte meg a kormány legitimitását.

Japán - magyar külügyminiszteri találkozó lesz szombathoz egy hétre Sopronban. HORN GYULA és Nakamara Taro megbeszélésein előkészítik Tosiki miniszterelnök január közepére tervezett magyarországi látogatását.

A reute brit hírügynökség úgy tudja, hogy Adames cseh-szlovák miniszterelnök az ellenzék vezetőivel folytatott tancáskozásán felajánlotta lemondását. Ennek az lenne a feltétele, hogy a kom. prát megtarthassa az államfői posztot. Egyelőre sem a kormány sem az ellenzék nem erősítette meg a hirt. Minden esetre a kormányfő ma újra tárgyal az ellenzék polgáru fórum képviselőivel.

A nyugatnémet Bild Zeitung úgy értesült, hogy Egon Krenz lemond az államfői posztról is. A keletnémet politikusu egyébkétn már vasárnap bejelentette, hogy megválna a NSZEP főtitkári tisztségétől. Közben Berlinben szabadon engedték Wolfgang Vogel, miután a főügyészség megalapozatlannak találta az ellene elmerült vádakát. A neves ügyvédet a szökésben lévő külkereskedelmi miniszter zsarolásával gyanúsították.

Az amerikai elnök szerint az Egy. Államoknak mindaddig segítenie kell a SzU-t és Kelet-Európát, amíg a demokratikus átalakulások folytatódhatnak. G. Bush a republikánus párt rendezvényén hangsúlyozta, a máltai csúcstalálkozó haladást jelentett a két ország közötti új kapcsolatok

(Hírek 10 h.)

kialakításában. Elmondta, hogy megállapodtak Gorbacsovval a fegyverzet korlátozási tárgyalások ütemének felgyorsításában. A hagyományos haderők csökkentéséről szóló megállapodást a tervek szerint a jövő év végén írják alá.

A Fülöp- szigeteken rendkívüli állapotot hirdetett ki Aquino államfő, miután a lázadók továbbra is megszállva tartják Manila üzleti negyedét. A kormány ellenes csoportok a múlt csütörtökön kiobbant felkelés óta immár hatodiknapja tartják magukat a főváros központjában.

Reggel 6 óra óta sztrájk van a Rába mosonmagyaróvári gépgyárában. A mintegy ezer dolgozó 8 órás munkabeszüntetéssel kívánja nyomatékossá tenni azt követelését, hogy a gyár szakadjon el a Rábától. Délelőtt 11 óra körül fél szélességben lezárják az M 1-es ut mosonmagyaróvári szakaszát is.

A BKV egyes járatok megszüntetésére kényszerül amennyiben tovább csökkennek bevételei. ZAHUMENSZKY JÓZSEF vezérigazgató az MTI-nek mondta el, hogy az idei évre tervezett költségvetésből az év közben elvontak 1 milliárd forintot és ha a források tovább apadnak, akkor nem tudják elfogadható színvonalon utaztatni a fővárosiakat. A költségek növekedését mintegy 60 % körüli jegyár emeléssel tudnák fedezni, de ezt nem látják célravezetőnek, mert mára az idén 87 %-os volt a drágulás a BKV járatain. A jegy nélkül utazók egy negyedétől már most sem tudják behajtani a pótdíjakat, mondta végül a vezérigazgató.

Megszüntették az eljárást NAGY BANDÓ ANDRÁS ellen, akit a KACSA főszerkesztője jelentett fel. A humorista ugyanis megverte MENYHÉRT MÉSZÁROS LÁSZLÓT? mert sértő feljegyzéseket közölt róla lapjában. Menyhért Mészáros nem jelent meg a tárgyaláson. Az eljárást ezért megszüntették, de foplytatni fogják, ha a KACSA főszerkesztője megfelelő igazolást hoz.

PETŐFI - adó.

HÍREK.

11 h.

A Magyar Nemzeti Bank cáfolta, hogy Magyarországnak súlyos nézeteltérései lennének a Nemzetközi Valutaalappal. TARAFÁS IMRE, első elnökhelyettes nevetségesen tartja az AFP francia hírügynökség jelentését, amely szerint a tárgyalások akár meg is szakadhatnak, mert olyan nagy a véleménykülönbség a jövő évi költségvetésről, illetőleg a fizetési mérlegről. TARAFÁS IMRE kijelentette, hogy mindkét fél azonos nagyságrendben gondolkodik a költségvetéssel kapcsolatban. Hozzáfűzte, hogy beszélt a Nemzetközi Valutaalap Budapesten tartózkodó missziójának vezetőjével, aki szintén meglepetten hallotta az ÁFP hírét

Japán- magyar külügyminiszteri találkozó lesz szombathoz egy hétre Sopronban. (Ismétlés.)

A nyugatnémet kancellár elégedetten nyilatkozott arról a keletnémet döntésről, hogy januártól megszüntetik a nyugatnémetekre vonatkozó vizum kényszert és a kötelező pénzbeváltást. Kohl kancellár azt mondta, hogy a döntés jelentékeny lépés a német egység felé. Hozzáfűzte, hogy két hét múlva Drezdában Modrow miniszterelnökkel megvitátja azt a tervet, hogy akét német állam lépjen szerződéses közösségre.

A Scinteia című román pártlap beszámolója szerint N. Ceausescu és M. Gorbacsov nyílt véleménycserét folytatott Moszkvában a Varsói Szerződés csúcstalálkozója alkalmából. A közlemény szerint a tárgyalópartnerek kiemelték a hagyományos baráti kapcsolatok jelentőségét s találkozóon, amelyet Románia kért.

Rendkívüli állapotot hirdettek ki a Fülöp-szigeteken, a lázadó katonákkal napok óta folytatott harcok miatt. Előzékeny Manilkában sikerült kimenekíteni az üzletnegyedből az ott lévő külföldieket. A negyedet ugyanis a lázadó körbe vették.

KOSSUTH ADÓ

FALURÁDIÓ

5.40 h

- Jó reggelt kívánok. - Égeti a kezem a késve kapott meghívó. Csomai Endréné, Erzsike boltvezető nyugdíjas búcsúztatására invitált az elmúlt hétre dátumozva. - Erzsike Bpesten a Rákóczi úton lévő Vetőmag Bolt vezetője volt. Bár gyanítom, álmában még sok-sok hónapon keresztül megrendelések sokaságát adja fel. ---

-

És most hallgassuk meg az időjárás előrejelzést: ---

- Múltbanező Szél Júlia segítségével. A helyszín Hajduszoboszló, az időpont 1945. Történelmi sétánkat holnap folytatjuk. De most hallgassák meg az első részt a földről.

- Egy paraszt ember sírját koszorúzták a közelmúltban ünneplésen és hivatalosan Hajduszoboszlón. Doró Mihályét, akinek nevéhez egy országos esemény kezdete kapcsolódik. Ő volt a szóvivője az 1945 tavaszi földosztáson Hajduszoboszlón. Augusztusban azonban a menekülésből haza szállingozó uribirtokosok és ügyvédek visszaperelték a földet. akkor plakát kellett.

- ... szerkesztettünk egy plakátot, hogy azé a föld aki megműveli és emlékszem rá, volt az az öreg nyomdász, Kovács Kálmán, aki olyan..... amikor megyek hozzá, hogy Kálmán bácsi, hát ki kéne nyomni. Hozzam, mindent kinyom. Az öreg kész volt mindent kinyomni.

-Ki szerkesztette a plakátot, és ki futott vele a nyomdába? Megmondom: Bede Lajos rendőrkapitány. Civilben ácsmester volt. Neki kellett gondoskodnia a felvonulás jelszaváról.

- Ment a gazdáknak az ablakaiba, jöttek nyugatról, akkor megkezdődtek ezek a visszaperelések. Óriási nagy tömeg volt, az emberpiac ahol van, mert az a helyzet, hogy ahol a szovjet hősi emlékmű van, ott volt az emberpiac. körbejöttek akkori Rákóczi utcán, na most ott a rendőrség mellett mentek

(FR)

arra, hogy úgy mondjam, az úri negyedbe. Őrizetbe is vettük őket.

- Ennek az oka az volt, hogy Hajdusoboszlón nagyon kevés kiosztható föld volt. Még az ezer holdat sem érte el. Viszont az igénylők száma túlhaladta az ezret. Tehát a földigény a földinység óriási nagy volt a városban, mert a lakosság tekintélyes rétege nincstelen paraszt volt.

- Azt a nem egészen ezer holdat akkor hogyan tudták elosztani, vagy mihez nyúltak, hogy ezer igénylőnek tudjanak földet adni?

- Azokat a földeket vették igénybe, akiknek a tulajdonosai nem tartózkodtak a városban, elmenekültek vagy nem itt laktak, és végül is csaknem 2 ezer hold földet kiosztottak mintegy 600 igénylő közt. Így aztán nagyon sok embernek nem jutott föld, illetve ha jutott is csak egy-két hold. Alig volt a városban 20-30 olyan személy, aki 5 vagy annál több hold földet kaphatott. Akkor Hunyad ügyvédet, aztán Grósz ügyvédet, meg én nem tudom hogy kiket felszólítottak, hogy hagyják el a várost. Doró Mihály bácsi, aki a parasztpárt elnöke is volt régi agrárszocialista, egyik mozgatója volt a földigénylő bizottsági tagokkal együtt ennek a mozgalomnak, a földet vissza nem adunk, jelszóval. Előzőleg már figyelmeztette az egyik Grósz-ügyvédet, hogy ne avatkozzon bele ezekbe a dolgokba, ő megérti azt és tudja, hogy ő is szenvedett az elmúlt időben, de ne a polgárok meg a nagybirtokosok pártján álljon, hanem mint volt szenvedő csatlakozzon a hárommillió szenvedőhöz, akik nagyon régen szenvedtek már és nagyon sokat szenvedtek. És aztán úgy tudom, hogy Püspökladány felé távoztak ezek, kocsira, szekérré rakták őket és addig elvitték ezeket az ügyvédeket.

- Ki menekítette ki őket a városból?

- Azt hiszem hivatalosan kirendelt szekéren vitték őket. megszervezték és így vitték a ladányi határig.

- egyszer már futott ez a szekér. 120 évvel ezelőtt a fellázadt szegény hajduk vezérért Doró Mihály ükapját vitték a törvény elé Debrecenbe. Most a gazdagok ügyvédjeit vitte a szekér, csak hogy ellenkező irányba Ladány felé. Két iránya a történelemnek.

(FR)

- Még mindig a földről esik szó. De most már egy holnapi rendezvény ürügyén. Csütörtökön MŰSZI-fórum lesz Miskolcon. A korábban beérkezett kérdések között válogatott Takács András. A válaszadó Huszár József a TOT főoszt. vezetője.

- A gyáli Szabadság Tsz-ből kérdezték, mit mutatnak ki a szövetkezetek állami vagyonként?

- A szövetkezetek könyveiben megjelent egy 25 milliárdos összegű állami vagyon, ami gyakorlatilag nem más, mint az elmúlt 20 évben juttatott olyan állami támogatások forrásaként kimutatott összeg, amelyből a szövetkezetek infrastruktúrát bővítettek, utakat, meliorációs létesítményeket építettek és a különböző gazdaságpolitikailag fontosnak ítélt célok érdekében költségvetési juttatásból eszközöket szereztek be.

- Most értsem úgy, hogy a föld, tegyük fel az a szövetkezet alapítói vagyonához tartozik, a föld alatt lévő alapcsövek, amelyek a vizet vezetik el, azok pedig az állami vagyonhoz?

- Igen, így lehet értelmezni,, azzal a megkötöttséggel, hogy a föld értéke a maga reális összegében nem is szerepel vagyonként. Tehát a helyzet pikáns, mert a földvagyonnak a szövetkezeti könyvekben alig van értéke, csak az az értékrész szerepel a földvagyonban bent, amit megváltási árként a szövetkezetek tagjainak vagy nem tagjainak vagy kívül állóknak kifizettek. De amit a föld felett vagy a föld termőképességének fenntartásának érdekében végeztek, adott esetben állami vagyonként szerepelnek a szövetkezeti könyvekben. Ez egy rendkívül furcsa állapot, mert a szövetkezetek, amikor ezeket a pénzüsszegeket a tanácsok útján a minisztériumok útján az államigazgatás különböző csatornáin megkapták a működőképességük fenntartása érdekében, akkor nem mondta senki nekik, hogy ez egy olyan állami vagyonbetét, amely után majd egyszer külön adót is kell fizetni, mert lehet, hogy talán nem is vették volna igénybe akkor ezeket a támogatásokat. Bizonyos értelemben ellentmondást is jelent a szövetkezeti modell tekintetében, mert elvileg a szövetkezet nem más, mint a szövetkezeti dolgozók társas vállalkozása. Ma ha most lényegében a törvények alapján a szövetkezeti vagyont részjegyesíteni kell és a szövetkezeti tagok számára ki kell osztani ezeket a vagyonrészeket akkor

(FR)

nyilvánvalóan a könyvekben ezt az állami vagyonként kimutatott hányadot állami részesedésként kell kimutatni, és ha netántán még létrejön egy állami vagyonkezelő szervezet, aki igazgatja ezt a vagyont, akkor t.képpen egy olyan vagyon- és tulajdonosi jogcímen szólnak bele a szövetkezetek belső ügyeibe, amely a maga módján jogilag sem alátámasztható. Sőt, hozzáteszem, ha ez az állami vagyonkezelő szerv meggondolja magát és egy szövetkezetet át akar szervezni, meg akar szüntetni, akkor mást nem is kell neki tennie, csak ki kell mondani, hogy szövetkezet fizess vissza az állami vagyonrészt és akkor máris ott állsz a felszámolás előtt, mert nyilván ezt a vagyonrészed soha vissza nem tudod fizetni, hiszen már régen ez a vagyonrész fölhasználódott a termelésben, vagy átalakult más állóeszközzé, amortizációs fázison is keresztül ment, de ezeknek a vagyonrészeknek egy része t.képpen nem is amortizálódott. Tehát végeredményben, ha én egy meliorációs létesítményt nem amortizálok, de vagyonként nyilvántartom, akkor ez a vagyonhányad örökre kötelezettségem. Idegen tőkéje a gazdálkodásnak.

A FR műsorát Lakatos Pál szerkesztette.

(December 5-i adás)

KOSSUTH ADÓ

MI KÖZÜNK HOZZÁ?

17.05 h

Fodor Csilla összeállítása.

Megváltozott egy falu neve 7 éve, a tábla, kiírás maradt. Palotás újra Héjhalom akar lenni ---

Szakszervezeti kérdések ---

- A Szolnok megyei tanács politikai érdekegyeztető bizottsága első ülésének a szünetében ültünk le beszélgetni néhányan a bizottság tagjai közül. Arra kérem önöket mutatkozzanak be.

- Dr. Denka György ? a FIDESZ-nek Szolnoki csoportjától.
- Varga Béla vagyok , a MSZDP megyei elnöke.
- Dr. Boda Mihály, MSZP megyei szervezete.
- Dr. Bozsó Péter a megyei tanács VB-nak titkára.

- Megalakult ez a politikai érdekegyeztető bizottság. Az ötlet a FIDESZ-től származott.

- Úgy jött az ötlet, hogy m egyénkben nagyon nagy fokú bizalmatlanság él a megyei tanács testülete és különösen a VB ellen. Valamilyen módon aktívan szeretttük volna ezeket a döntéseket, amelyek így születnek befolyásolni, az előkészítésben résztvenni, egy konkrét eset kapcsán olyan semmitmondó választ kapott Szolnok megye társadalma, amelyet felháborítónak éreztek a politikai szervezetek. Viszont úgy ítéltük meg egy tanácskozáson, hogy egy visszahívás kezdeményezés nem szolgálná mi, sem a tanács érdekét. Másrészt pedig azt sem akartuk, hogy a megyei tanácsot működésképtelenné tegyék.

- Erősek voltak azok a vádak, amelyek itt elhangoztak.

- Mi a megyei tanács részéről a VB részéről széleskörű vagy nagyfokú bizalmatlanságot nem tapasztaltunk.

- Akkor miért mentek bele ennek a bizottságnak a létrehozásába?

- Nagyon sok reális politikai találtunk és találunk a kezdeményezésben, a sajátos tanácsi bizottság létrehozására, és

(mi közünk hozzá?)

ismereteim szerint az országban első ízben valósul az meg, hogy közigazgatási, jogi keretek között szervezetten állami testületi szinten vesznek részt döntésfolyamatban politikai pártok. Mi ebben azt a realitást látjuk megvalósulni, hogy megyénkben, városainkban, községeinkben plurális politikai viszonyok alakultak ki. Ezeknek új szervezeti működésbeli kapcsolatrendszerrel kell kialakítani a tanácsokkal, közöttük a megyei tanáccsal.

- És ha még szabad hozzátennem, nagyon fontosnak tartom olyan szempontból is ezt a döntést, hogy készülünk az új önkormányzatok kiépítésére, kibontakoztatására, mind a helyi tanácsoknál, mindpedig valamiféle új jellegű megyei önkormányzatra. Ennek a megteremtéséhez egy nagyon fontos ügy mondhatnám, talán példaeértékű megoldás lehet ez, amely bizonyos jogi és politikai mozzanatokot, igényeket, egyformán igyekszik kielégíteni.

- Úgy tudom, hogy ezt a bizottságot csak a következő választásokig, ebben az esetben a tanácsi választásokig tartják fenn, mert hiszen akkor már megjelennek a választásokban a pártok is, és valószínűleg a tanácstagok vagy az önkormányzat tagjai révén pártérdekek is felszínre kerülhetnek majd.

- Ez természetesen tekinthető, pontosan ezt az átmeneti állapotot felfedező politikailag és közigazgatásilag is alakult ki ez a döntés.

- Végig hallgattam a vitát és abban többször felmerült az, hogy hogyan is kapcsolódik egymáshoz ez a bizottság, illetve a VB. Hiszen ennek a politikai érdekegyeztető bizottságnak a tagjai a VB tagok is. Nem érzik úgy, mármint a VB, hogy ennek az érdekegyeztető bizottságnak a megalakításával a saját munkaterületük lecsökken, elhatárolódik?

- Nagyon fontos megjegyezni itt, hogy a VB döntési hatásköre kompetenciája nem sérthető és nem is kívánta egyik párt sem ez sérteni. Tehát továbbra is a tanács... biztosított funkcióját tölti be a VB. A VB tagjai résztvesznek a politikai érdekegyeztető bizottságban, egy közös fórumon, egy közös szervezeten tárgyalnak meg kérdéseket, témákat. A döntés, a vita után a VB tagjai között van.

- A beszélgetésünkben résztvevő másik két párt képviselője hogyan vélekedett ennek a bizottságnak a létrehozásáról? Pld. az MSZP?

(mi közünk hozzá?)

- Mi egyetértettünk abban, hogy megyei tanács működőképességét ebben az átmeneti helyzetben fent kell mindenáron tartani, hiszen olyan fontos jogszabályok helyi alkalmazására kerül sor, amelyek hát a demokratizálódási folyamatban fontos lépcsőfokot jelnehetnek. Ilyen az államháztársasági törvényjavaslat, az önkormányzatiságnak a bevezetése, a gyakorlatának a kialakítása, így mindenféleképpen közös érdekünk. A másik gondolat ami bennünket vezérelt, az az volt, hogy ezzel is talán bizonyíthatjuk azt, hogy itt apártok a lakosság, az állampolgárok szolgálatára törekszenek, igyekeznek azzal az szellemi energiával, azzal a tudással, amelyik a pártok részévé vált, segíteni ezt a munkát. Ebbe bele tartozik az is, hogy adott esetben kritizáljuk a tanács tevékenységét.

- A többi pártok esetében azért bizonyos fokig az is szerepet játszhatott, hogy nagyon sok területen félnek attól, hogy az MSZP folytatja az MSZMP-nek a régi politikáját, tehát hogy ne csak valamikori MSZMP jogutódjai szólhassanak bele a helyi dolgok irányításába nem?

- Részben ez is vezetett, ugyanakor szeretném azt leszögezni, hogy ez a tanácsi bizottság nem döntéshozó szerv. Mi az ellenzéki pártok, nem vállalhatjuk fel a döntés felelősségét és nem is akarjuk elvonni a döntés felelősségét a jelenleg még működő VB-től, sem a tanácstól. Javaslatokat szeretnénk tenni, és azt szeretnénk, hogy közvetlen vitába ismerjék meg a VB tagjai a mi javaslatainkat is. Mert így sokoldalúbb vélemény és talán megalapozottabb döntés alakulhat ki. Ugyanakkor a VB politikai és erkölcsi felelőssége az, hogy az elhangzott vita után hogyan, milyen módon hozza meg a döntését.

- Ön a SZDP -ot képviseli, és úgy fogalmazott, hogy mi ellenzéki pártok. Az ön előtt megszólaló az MSZP képviselője volt, itt t.képpen az uralkodó párt és az ellenzéki pártok egy platformon vannak?

- Hadd mondjam el, hogy ellenzéki pártok azért vagyunk, mert jelen pillanatban a kormány az MSZP alapján szerveződött, ez az egyik megjegyzésem. A másik, hogy az ellenzéki nem jelenti azt, hogy minden kérdésben gyökeresen ellentétes a véleményünk.

- Szeretném azt hozzátenni, hogy ez a bizottság a pártok

(mi közünk hozzá?)

résztevőivel nem szeretné átvenni azt a kézi vezérlést, amit az MSZMP mint állampárt, vagy mint pártállam csinált. Tehát ez a kifogás különben felmerült beszélgetésekben vitákban és a állampolgárok között is. Itt pusztán arról van szó, hogy a kérdések nagyobb nyilvánosságot kapjanak, más alternatíváknak legyen esélye felvetődni. A pártok közvetítsék azokat a politikai rétegérdekeket, amiket ők képviselnek. Mondják el, és utána a döntés már nem pártpolitikai, hanem önkormányzati. Az más kérdés, hogy ez megyei vagy helyi szintű, jelen esetben a megyére, az önkormányzati döntés ők hozzák meg.

- A megyei döntésekbe ezen keresztül be akarták hozni a pártok szemléletét, a pártok véleményét.

- Nem hiszek abban, hogy egy párt, akár melyik pártról is van szó a lakosságnak összes rétegét képviselni tudja. Itt rétegérdekek jelennek meg egy-egy párt képviselőjében, egy-egy párt programjában, egy-egy párt véleményében. S ezeket a rétegigényeket szeretnénk itt kifejezésre juttatni.

- A pártpolitikai érdekek érvényesítési folyamatával összefüggésben el kell mondanom, hogy Szolnok megyében hosszú hónapok óta kialakult gyakorlat volt, miszerint a megyei tanács tisztviselői és a megyében működő funkcionáló pártok vezetői rendszeresen főbb állami, társadalmi kérdésekben konzultációkat folytattak. Ezt a szűkebb körű vezetői konzultatív fórumokat váltja föl, szélesebb körben demokratikusabb alapon álló és jogilag is szabályozott keretek között ez az új bizottság.

KOSSUTH ADÓ

DÉLI KRÓNKA

12.00 h

A fél órás hirösszefoglaló műsorvezetőjét László Pétert hallják.

Magyar pénzügyi körök cáfolják az AFP francia hirügynökségnek azt az értesülését, hogy súlyos nézeteltérések vannak a Nemzetközi Valutaalap és a magyar kormány szakértői között. Jól értesült washingtoni forrásokra hivatkozva tette kjözzé jelentését a hirszolgálati iroda azt irva, hogy a tárgyalások az elmúlt órákban igen bonyolultakká váltak, a magyar költségvetési deficitről és a fizetési mérleg hiányának összegéről. Ezért még az sem kizárt, hogy a megbeszélések megszakadna.

Most az Orazágos Tervhivatal államtitkárának SURÁNYI GYÖRGYNEK a véleményét hallják. A riporter Szörényi Péter:

- Nem tudom, hogy miore alapozta az AFP ezt közlemléynét. Valóban bonyiolultak a tárgyalások, de megítélésem szerint az elmúlt napokban nagyon komoly közeledés történ a Valutaalap és a magyar tárgyalófél között.

- Mi történne, ha nem sikerülne megállapodni a Valutaalappal?

- Ennek a megállapodásnak az a jeelntősége, hogy ennek bázisán a nemzetközi pénzügyi közösségtől további hiteleket lehet felvenni. Az európai közösség által felajánlott 1 milliárd dolláros készenléti hitel is bizonyos szempontból az IMF megálalodáshoz kötődik. Az európai közösség is akkor hajlandó egy ilyen hitelkeret megnyitására, hogy ha a tárgyalások vagy már befejeződtek a Valutaalappal, vagy olyan szakaszba jutottak el amikor a megállapodás nagyon nagy mértékben valószínűsíthető.

- A hirben az áll, hogy a mostani 1.5 milliárd dolláros fizetési mérleghiányt a magyar fél egy millirád dollára szeretné mérsékelni, míg az IMF fél milliárd dollárra. mennyire telejsíthető ez?

- Téves a hir. A magyar kormány ezt a hiányt lényegesen 1 milliárd dollár alá szeretné vinni. Az IMF értéke az 500 millió mint kiindulási alap. Nem tudom, hogy honnan származik. Egyelőre még folynak a gárgyalások de mindenképpen igaz az, hogy a megállapodás csak jóvak egy milliárd dolláros hiány alatt várható.

- Tulajdonképpen ez a hir a ormáyn számára végülis kedvező is leeht, hiszen a parlament a léegutóbbi ülésszuakán nemakarta elfogadni a kormány, kötltségvetési etrvezetét. Én ugy érzem, hogy ezt a hirt meg lehet lobogtatni a honatyáke lótt és be leeht mutatni, hogy

(DK.)

bizony, bizony a kormány költségvetési tervezetét el kellene fogadni. Hiszen drámai a helyzet.

- Én nem hiszem, hogy bárki politikai tőke kovácsolására használna fel egy ilyen hirt. Egy dolog kétségtelen. Ha a költségvetésben nem vagyunk képesek egy nagyon kemény, nagyon szigorú költségvetés elfogadására, akkor semmiféle biztosíték nincs arra, hogy az ország külső mérlege olyan mértékben javuljon mint ami elengedhetetlen ahhoz, hogy a fizetőképességünket megőrizzük.

- Végülis most ön, ebben az interjúban is inti a képviselőket erra amit az előbb említettem.

- Én azt gondolom, hogy nem első sorban a képviselőket intem erre, hanem az ország egészének érdeke az, hogy egy olyan költségvetést fogadjunk el, egy olyan költségvetés alapján induljon meg az elkövetkező év, amikor nyugodtak lehetünk és nem kell még egyszer olyan helyzetbe kerülnünk mint idén, hogy az év első két hónapja után lényegében új költségvetést kellett készíteni.

A Magyar Nemzeti Bank is cáfolta, hogy Magyarországnak súlyos nézeteltérései lennének a nemzetközi Valuta Alappal. TARFÁS IMRE, első elnökhelyettes nevével tartja az AFP francia hírügynökség jelentését. TARAFÁS IMRE kijelentette, hogy mindkét fél azonos nagyságrendben gondolkodik a költségvetéssel kapcsolatban. Hozzáfűzte, hogy beszélt a nemzetközi Valutaalap Budapesten tartózkodó missziójának vezetőjével, aki szintén meglepetten hallotta az AFP hírért.

Még mindig a magyar kormány és a Nemzetközi Valutaalap tárgyalásairól. MEDGYESSY PÉTER Miniszterelnök helyettes a következőket mondta Jó Reggel című műsorunknak:

- MEDGYESSY : - Nekünk létkérdés az, hogy a Nemzetközi Valutaalap elfogadja azt a gazdaságpolitikai koncepciót, amit képviselünk.
(Ismétls. Lásd a 365. oldal alján.)

Továbbra is pénzről.

A Gyári Rába Magyar Vagon és Gépgyár vezetői és a mosonmagyaróvári részleg dolgozói között immár hónapok óta folyik a vita azon, önállósuljon-e és ha igen, akkor milyen feltételekkel a kisüzem. Miután a megbeszélések nem vezettek eredményre a mosonmagyaróváriak

(DK.)

sztrájkkal adnak noymatékot követelésüknek. A helsszinről jelenti Forgács Sándotr:

- Fegyelmezetten, méltósáéggel sztrájkoljanak, ezt kérte a Küne dolgozóitól a 8 óraker kezdődött gyűlésen AUGISZTIN FERENC a munkás-tanács elnöke. A dolgozók előtt ismertette, hogyan jutottak idáig, miért nyultak a munkások végső eszközhözt, a munkabeszűntetéshez. A Rábának azönállósulást segitő szeptemberi ígéréte csak szó maradt. Gyanitom, hogy az elműt hónapok történetének felelevenítése első sorban nem a mosonyi munkásokank szólt, hanem akét győri vendégnek, CSÁKÁNY JÓZSEF termelési igazgatónak és KOÓS ZOLTÁNNAK, a nagyvállalat szakszervezeti titkárának. A munkásgyűlésen megismételték követelésüket amosoniak. Tisztességes profil osztoszkodást, a vagyonból pedig 1.7 milliárd forint értéket kérnek. ARába leutóbbi ajálata 1 milliárd forint volt. CSÁKÁNY JÓZSEF egy-kétnap ahaladékot kértm, mert a győri központ sorsdöntőp fordulat előtt áll. A tervelési igazgató először ersőitette meg anyilvánosság előtt, hogy HORVÁTH EDE a mult szerdán tartott igazgatósági ülésen szóban lemondott. Az ebédlőban szorongó emberek viharos ujjongásba kezdtek. CSÁKÁNY JÓZSEF azonban lehűtötte őket. ne örüljenek, mert a vezérigazgató már másnap visszavonta lemondását. A megoldáshoz egy-két napra szükséges van a Rábában. A délután 2 óraker kezdődő győri munkásgyűlésen a gyár cezetéséről is döntenek.

A mosoni munkások határozatot fogadtak el, hoyg egy-két napig türelmesek lesznek, de aztán követelik a vállalati tanács soron kívűli összehívását ügyük rendezésére.

(Folytatás a következő oldalon.)

(DK)

- Nemsokkal ezelőtt telefonáltak a mosonmagyaróvári gyárból, és azt közölték, a munkásgyűlésen olyannyira meg voltak elégedve a győri képviselőinek és ígéreteivel, hogy a délelőtti két órás útlezárást az M-1-sen egy órára csökkentették. 10 óra óta tehát akadálytalan a közlekedés az autópályán.

- Most egy másik sztrájkról. Országszerte több földhivatalban nem dolgoztak néhány órát. Az érintettek béremelést szeretnének Fejér megyében az akció sikerrel járt, derül ki Babiczky Klára tudósításából.

- Az országos, a szakszervezet által kezdeményezett demonstrációhoz csatlakozott Fejér megye hat földhivatalának 154 dolgozója is. A móriak és a dunaújvárosiak is. Bár ők épp a nyár elején léptek ki testületileg a szakszervezetből amiatt, hogy nem képviselte az érdekeiket. A fizetésük azonban nem lett ezzel több. 7 óra 30-tól bevonultak a dolgozók a munkahelyükre, bezárták az ajtót oda attól kezdve se be, se ki nem mehet senki. Nem fogadják az ügyfeleket. A Fejér megyei földhivatali dolgozók bér szempontjából még az ország 20 hivatala között is a rosszabbak között vannak. Sorban a 17.-ek. Erélyes tiltakozó levelük hatására a megyei tanács szeptemberig visszamenőleg mindenkinek felemelte 800 ft-tal a fizetését.

-

Külföld:

- Elsősorban a német kérdés áll a mai kievi francia-szovjet csúcstalálkozó középpontjában. Izbéki Gábor az ukrán fővárosból jelentkezik.

- Európai kis-Málta. - Némi túlzással így is lehetne nevezni Gorbacsov és Mitterrand délutáni tárgyalásait, hiszen napirend nélkül ezen is mindenről szó lesz. A máltai eredmények ismertetésén túl K-Európa, azonbelül is első sorban a német kérdés ügye lesz a

(DK)

a fő téma. Ezt mondta Andrej Gracsov a SZKP KB_nak osztályvezető-helyettese a délelőtti előzetes sajtóértekezleten. A Hattyú Szállóban berendezett sajtóközpontban a többszáz tudósító nagyon felkapta azt a tudósítást, hogy Gracsov drámaiként jellemezte a mai kelet-európai helyzetet. Drámai - mondta - ,mert a mostani viharos események kimenetelétől függ K-Európa sorsa, részben egész Európa jövője. A vezetők párbeszédének épp ezért nem szabad lemaradnia az események mögött. Ezért is fontos, hogy Málta után itt a SZU-ban Mitterrand már a harmadik tárgyalófél a VSZ országainak vezetői és Genscher nymémet külügyminiszter után. A szovjet fővárosban érzékelik, de nem túlozzák el, hogy megfigyelhető némi francia-nyugat-német versenyfutás abban , hogy ki is legyen a közös európai otthon elsőszámú nyugat-európai szervezője és építője. Ami a német kérdést illeti, itt egyértelműen az az álláspont, hogy német egyesítésről szó sem lehet. A tárgyalás helyszínéülaz ukrán főváros oda-vissza három órával közelebb van Párizshoz mint Moszkva. A francia elnök magyar idő szerint délután 2-től este 8-ig lesz itt. Ebből két órát vesz igénybe a tárgyalás, egy-egy óra pedig a városnézésre és az esti sajtóértekezletre jut.

- A nymémet kancellár elégedetten nyilatkozott arról a kelet-német döntésről, hogy januártól megszüntetik a ny-németekre vonatkozó vízumkényszert és a kötelező pénzbeváltást.

Kohl kancellár azt mondta, hogy a döntés jelentékeny lépés a német egység felé. Hozzáfűzte, hogy két hét múlva Drezdában Modrow miniszterelnökkel megvitatja azt a tervet, hogy a két német állam lépjen szerződéses közösségre.

- Bonn és berlini tudósításaink is a népmet helyzettel foglalkoznak. Először Bernát Györgyöt, majd Bedő Ivánt hallják.

- 40 éves álom beteljesüléséről ír. Arról, hogy végre szabadon lehet utazni Németországban és az ifjabb generáció is megismerheti szülőhazáját. Azok a kommentátorok, akik tollát nem annyira az érzelmek, inkább a realitások vezetik, most arról értekeznek, hogy mindkét német államnak sürgős volt a megállapodás.

(DK)

Az NSZK-t szorítja, hogy H. Kohl lo pontos egyesítési tervét sem odahaza, sem külföldön nem fogadta kellő lelkesedés, valamint hogy Kohl két hét múlva Drezdaba utazik. Előtte sikert kellett felmutatnia. A NDK-nak pedig szüksége van a nyugati gazdag rokon anyagi segítségére, mégha azt feltételekhez köti is.

- A nép haragjra egyre inkább utoléri az állambiztonsági szolgálatot, amely korábban a rendszer fő támasza volt. Az időközben átszervezett hivatal teljes vezető testülete a 19 tagú kollégium lemondott. A hivatal új vezetője azonban maradt. Ő az új Modrow-kormány tagjaként került posztjára. Elismerte, hogy eddig az államvédelem a Honecker-féle vezetőség hatalmi apparátusa volt. Elismerte azt is, amit mindenki sejtetett, hogy az államvédelem telefonokat hallgatott le, leveleket bontott föl, és megígérte, hogy ez többet nem fordul elő. Az emberek bizalma ettől nem egészen állt helyre, és a vidéki városok után mára virradóra a berlini államvédelmi székházban is tömegesen igyekeztek megakadályozni a titkos iratok megsemmisítését, vagy kimentését. Most derült ki az is, hogy az eddigi állambiztonsági miniszter ellen is vizsgálat folyik. Több más vezető már a hétvége óta vizsgálati fogságban van. Az állambiztonság mellett immár a művész-ügynökség is gyanuba keveredett. Egy fúvós ötös közölte, hogy t.képpen ez is titkos pártvállalat volt. A külföldi vendégszereplésekért a pénzt a párt zsebelte be és az ügynökség egyuttal arra is jó volt, hogy az ideológiai titkár Kurt Hager ellenőrzése alatt tartsa a művészeket. Egy botránnyal kevesebbet jelent ugyanakkor, hogy csak rövid ideig volt őrizetben az ismert ügyvéd W. Vogel. Kiderült, hogy nem követett el bűncselekményt, csak ügyvédi kötelességének tett eleget, amikor elvállalta a devizaüzletek miatt körözött államtitkár Golotkowski védelmét. Még frissebb hírek, hogy az új alternatív csoportok meghívására ma Berlinbe látogat a Nobel békedíjas Dalai Láma és hamarosan meghívják az NDK-ba a pápát is.

-

- És még mindig a német problémakör. - A lengyel aggódnak. Nemes Gábor tudósítása Varsóból.

(DK)

- A lengyelek egyre idegesebben nézik az NDK-ban vágtató eseményeket. A Szolidaritás lapja is aggodalmának adott hangot. Adam Michnik a főszerkesztő ma KÉRDÉSEK A NÉMETEKHEZ címmel közöl vezércikket, amelyben leszögezi : Ők mindig is azt vallották, hogy a német egység a németek ügye. Ők mindig is ostorozták a Honzecker-rezsimet. De épp ezért joguk van megkérdezni, miért nem emeli fel az NDK demokratikus ellenzéke a szavát a lengyel ellenes hisztériával szemben? Miért nem lehet egyértelmű kijelentéseket hallani tőle az Odera-Neisse határ sértetlenségéről? A német nacionalizmus Lengyelországban olyan érzelmeket eredményez, amely csak újabb ellenségeskedésekhez vezet. Így Michnik. De Jaruzelski elnök szóvivője is szükségesnek érezte, hogy hivatalosan nyilatkozatban szögezzék le: A németek önrendelkezési jogát nem vonják kétségbe, azonban a múltban az ilyen követelések kétszer is expanziós pánszlovák irányzatokhoz vezettek. Jaruzelski szóvivője megismételte a korábbi lengyel álláspontot, hogy tillik a német kérdés a négy nagyhatalom közös felelőssége is, és a szomszédoknak is köze van hozzá. Nemcsak a lengyel határok sérthetlenségét kell biztosítani szögezzék le, hanem azt is, hogy az európai erőegyensúly ne változzon meg.

-

- Az amerikai elnök szerint az Egy.Államoknak mindaddig segítenie kell a SZU-t és K-Európát, amíg a demokratikus átalakulások folytatódnak. G. Bush a republikánus párt rendezvényén hangsúlyozta, a máltai csúcstalálkozó haladást hozott a szovjet-amerikai kapcsolatokban. Elmondta, hogy M. Gorbacsovval megállapodtak a fegyverzet-korlátozási tárgyalások ütemének felgyorsításában. A hagyományos haderők csökkentéséről szóló megállapodást a tervek szerint a jövő év végén írják alá.

- Itt hívjuk fel hallgatóink figyelmét arra, hogy a máltai csúcstalálkozóról és annak jelentőségéről ma 20 óra kezdettel elemző műsort hallhatnak a Kossuth Rádióban, MÁTLA NEM JALTA címmel. A műsorvezető szerkesztő Kulcsár István lesz.

-

(DK)

- Karel Ubanek a CS KP főtitkára tárgyalásokat kezdett V. Havel ellenzéki író politikussal. Az eddig példa nélküli megbeszélés témája a kormány összetétele. Az ellenzék ugyanis azt szeretné, ha a cseh nemzeti kabinet mintájára a szövetségi kormányban kisebbségbe kerülnének a KP tagjai. - A részleteket Forró Evelyn mondja el.

- CS-ban hamarosan megkezdődik azoknak a rehabilitálása, akiket 68 után zártak ki a pártból. Több helyen aláírásgyűjtések kezdődtek a képviselők visszahívására. Köztük van a volt főtitkár M. Jakes, a volt prágai elsőtitkár M. Stephan, valamint az egykori kormányfő Strougal is. A parlament különbizottsága mint tegnap elmondtam, javasolta, hogy fosszák meg mandátumától Jakest és Stephant, mert ők adtak parancsot a rendőröknek a novemberi tüntetés szétverésére. A vizsgálat nyomán felfüggesztettek hat rendőrtisztet. Amint az várható volt, a KP csak átmenetileg vonult vissza. A mai Rude Pravóban a pártelnökség egyik tagja Ivan Knotek már arról ír, hogy a párt vezető szerepének törlése az alkotmányból nem jelenti, hogy feladták a politikai harcot és továbbra is aktívan kiveszik a részüket a politikai és gazdasági kérdések megoldásából. Ugyancsak a Rude Pravo közöl interjút az új szakszervezeti vezetővel akit Karel Henesnek hívnak. Kifejtette, hogy szerinte a szakszervezetnek függetlennek kell lennie, de nemcsak a KP-tól, hanem minden párttól és csoporttól. A káder nomenklatura megszüntetését sürgeti állásfoglalásában a szocialista párt. A jövőben vezetői állás betöltéséhez alkalmasság az erkölcs és az eredmény legyen a fő szempont. A gazdasági élettel kapcsolatban a szocialisták úgy foglaltak állást, hogy intézkedéseket kell hozni az infláció megakadályozására, a szociális biztonság megteremtésére. Optimista címet választott a Mlada Fronta az ifjúsági napilap. Fény az alagút végén - így kommentálja a CS kormány összetételét, amelyben helyet kaptak pártonkívüliek, pontosabban a polgári fórum támogatói is. A szövetségi kormány átalakításának tervéről egyelőre annyit tudni, hogy a polgári fórum és a pártok képviselői ma is tanácskoznak Adamec miniszterelnökkel. A diákok változatlanul őrt állnak a kormány

(DK)

elnökségi épületénél, tiltakozásul a vasárnap alakult kabinet összetétele ellen.

-

A bolgár nemzetgyűlés elnöke is aláírta azt a petíciót, amelyben a diákok azt követelik, hogy töröljék az alkotmányból a kommunista párt vezető szerepéről szóló cikkelyt. Todorov a várnai diákság nagygyűlésén hangsúlyozta: Jogos az a követelés, hogy a társadalom szabaduljon meg a hatalmukkal visszaélő párt- és állami vezetőktől.

(folytatás a következő oldalon)

(DK)

- A Scinteia c. román pártlap beszámolója szerint, N.Ceausescu és M.Gorbacsov nyílt véleménycserét folytatott Moszkvában a VSz csucstalálkozója alkalmából. A közlemény szerint a tárgyaló partnerek kiemelték a hagyományos baráti kapcsolatok jelentőségét a találkozón, amelyet Románia kért.

- A keleteurópai rendszereket, a SzU-t is beleértve, az alapokig le kell bontani, mondja Bogomolov az ismert szovjet akadémikus. Barát József beszámolója:

- Keleteurópa viharos átalakulása azt mutatja, hogy a sztálinista hatalmi rendszert nem lehet javíthatni. A kozmetikai jellegű változtatásokban ma már senki sem hisz, ezt a társadalmi berendezkedést le kell bontani az alapokig. Így ír a Moszkovszkije Novosztij hasábjain Bogomolov akadémikus. A szocialista országokkal foglalkozó kutatóközpont igazgatója Keleteurópa csendőrének nyilvánítja a sztálinista-brezsnyevista SzU-t, azt bizonyítja, hogy a szocialista országokban zajló reformok egyidejűsége nem abban az értelemben magyarázható szovjet hatással, hogy Magyarország, Lengyelország vagy Csehszlovákia nem jött volna már rá régen arra, hogy változtatni kell. Egyszerűen arról van szó, hogy Moszkva csak most tagadta meg a Brezsnyev-doktrínát, azaz csak most vált lehetővé Keleteurópa önrendelkezése. Bogomolov a lap hasábjain megköveti azokat a népeket, melyek ellen a SzU fegyveres erőszakot alkalmazott. Ugy vélekedik, hogy a reformoknak az alapokig hatoló átalakulásnak jelenleg sokkal jobb az esélyei Keleteurópában, mint magában a SzU-ban. A szovjet határoknál nyugatra fejlettebb a demokratikus hagyományos, jobb az alternatív mozgalmak szervezettsége és a konzervatív erők maguk is sokkal kevésbé hisznek az erőszakban, mint a szovjet sztálinisták. Az akadémikus kifejezi meggyőződését, hogy ami mostanában Keleteurópában történik, az a SzU-ra is hatással lesz. Meglehető, éppen ez a gyors megújulás teszi visszafordíthatatlanná a reformokat a SzU-ban.

- A Fülöpszigeteken az egész országra kiterjedő rendkívüli állapotot hirdetett ki Corazon Aquino.

- Az elnökasszony a döntést azért hozta, mert a kormányellenes lázadók továbbra is megszállva tartják Manila üzleti negyedét. A rendelkezés értelmében sokszor tilos a felkelők propagandájának terjesztése a rádió

(DK)

ban és a TV-ben is. Egyébként az összes polgári személyt sértetlenül elküldték Manila központjából. Ezt a lázadók és a kormánycsapatok erre az időre meghirdetett ideiglenes tüzszünete tette lehetővé.

- A magyar külügyminiszterek közül elsőként HORN Gyula tárgyalt Dublinban.

- A magyar diplomácia vezetőjét elsőként Brian Lenihan ir miniszterelnök helyettes, védelmi miniszter fogadta, majd vendéglátójával Gerald Collins külügyminiszterrel tárgyalt.

- Egy műsorajánlat: A TV külpolitikai főszerkesztőségének Uj világ c.képes krónikája ma este 20.50 h-kor sokoldaluan értékeli majd a Gorbacsov-Bush csúcstalálkozót. --

Hazai tudósítások:

- Ujabb politikai tömörülés alakult Budapesten. Programja bár szélsőséges, néhány gondolatot azzal adunk mégis közre, hogy a magyar közvélemény alkotmányát tiszteletben tartó szervezetek elképzeléseinek helyük van a nemzeti rádióban is. A tudósító Sós Éva.

- A volt politikai foglyok bajtársi szövetségéből és a Kelet Népe Pártból alakult a Turul Népe választási szövetség. Nem volt könnyű eligazítani a termékek különféle papír, alapelvek, nyilatkozatok és más dokumentumok között, amellyel a sajtótájékoztatón résztvevőket fogadták már a belépés pillanatában. Az egyikből a Bajtársi Szövetség alapelveiből idézek: A Bajtársi Szövetség tagjai élő kopjafák, akik a magukat kommunistáknak nevezők által emelt szeméthalmazban guberálnak és akik felkutatják és felmutatják az elmúlt 44 év feketelelkű biráinak, ügyészeinek, párttitkárainak, verő legényeinek aljas gazságait. A két párt szövetsége követeli, hogy a TV-1 és a Rádió egyik programja legyen a kormány adója, egy-egy másik adó pedig költségvetési hozzájárulással naponta egy órában álljon a pártok rendelkezésére. A Bajtársi Szövetség egyébként szükségesnek tartja kijelenteni, hogy nem azonos a Politikai Foglyok Szövetségével.

- Most szemét ügyekről: Pénz továbbra sincs arra, hogy a fővárosban eltakarítsák az egyre nagyobb hulladékhegyeket. Pusztán ezt tudták röc

(DK)

ziteni az Országos Fejlesztési Bizottság vitáján. Hollós János beszámolója:

hulladék helyzet
- Rendkívül kritikus a ./.(?) Magyarországon. A jelenleg kezelt összes hulladék 80 %-át tárolóhelyi lerakással ártalmatlanítják, a közel 2700 lerakóhely egyharmada hatósági engedély mákődik és több mint fele nem felel meg a közegészségügyi és környezetvédelmi előírásoknak. A lerakási technológia és technika tulnyomó részt elavult, terület-pazarló. Az ártalmatlanítás nyomott díjszabása pedig nem ad lehetőséget a fejlesztésre. Ez tehát a mai helyzet röviden. Azonban a számbavehető megoldási lehetőségek is rendkívül problematikusak. Pl. a lakosság azt várja, hogy az állam ingyen vigye el a szemetét és ezzel legyen elintézve az egész. Ha viszont valahol az illetékes szervek szemétkerakót akarnak teremteni, azonnal ott van 4000 aláírás, a lakosság tiltakozik. A termékek árában nincs benne az általuk keletkező hulladék ártalmatlanítására fordítandó összeg, így fejlesztésre, hulladék hasznosításra nincs pénz.

- A BKV egyes járatok megszüntetésére kényszerül, amennyiben tovább csökkennek bevételei. Zahomerszky József vezérigazgató az MTI-.nek azt mondta el, hogy az idei évre tervezett költségvetésből az év közben elvontak 1 milliárd forintot és ha a források tovább apadnak, akkor nem tudják elfogadható színvonalon tartani a fővárosiakat. A költségek növekedését mintegy 60 % körüli jegyár emeléssel tudnák fedezni, de ezt nem tartják célravezetőnek, mert már az idén 87 % volt a drágulás a BKV járatain. A jegy nélkül utazók egy negyedén már most sem tudják behajtani a pótdíjat, mondta végül a vezérigazgató.

- Ujabb vita MESTER Ákos és a Posta között. A 168 óra c. rádióműsor és közéleti politikai hetilap főszerkesztője a tegnapi Déli Krónikában a Postát hibáztatta, amiért az ujság nem jutott el időben az olvasókhöz és az előfizetőkhez. Ki volt valójában a hibás? Munkatársunk Ércfalvi András a Posta illetékesét Kövesdi Ferencné-t hívta fel:

- A közvélemény a főszerkesztő úr szavaiból így vélheti, hogy a Posta elfelejtette feladatát elvégezni. Igazságtalan és nem valós ez a megállapítás. A népszerű hetilapot ugyanis a szerződés szerint teljes egészében 98.000 példányban hétfői napon 18 óráig kellett volna a nyomdának átadnia ahhoz, hogy kedden reggel az egész országban az olva

(DK)

sókhoz kerüljön. Ehhez képest hétfőn mindössze 35.000 db lap érkezett, a többi csak kedden. Ez a mennyiség még a budapesti árus helyekre sem volt elegendő, mert oda 51.000 db lapra lett volna szükségünk.

- Az sem lehetséges, hogy Budapesten legalább néhány kerület megkapja azt a 31.000 példányt?

- Nincs értelme. Ugyanis akkor a mellette lévő árushelyen mit szól az olvasó? Mi csak a teljes mennyiséget tudjuk expediálni.

sport. --

- 000 -

KOSSUTH-adó

14 h

HÍREK

A Magyar Nemzeti Bank cáfolta, hogy súlyos nézeteltérései lennének a Nemzetközi Valutaalappal. Az AFP francia hírügynökség ui. azt közölte, hogy a Valutaalap sokkal nagyobb mértékben kívánja csökkenteni a magyar költségvetési deficitet, mint a budapesti kormány. TARAFÁS Imre, a Nemzeti Bank első elnökhelyettese elmondta, hogy a Valutaalap Budapesten tartózkodó missziójának vezetője sem érti, honnan vehette ezt a hírt az AFP.

Karel Urbanek, a CSKP főtitkára tárgyalásokat kezdett Vaclav Havel ellenzéki író-politikussal. Az eddig példa nélküli megbeszélés témája valószínűleg a kormány összetétele volt, de a találkozó eredményeiről eddig semmit nem lehet tudni. Az ellenzéknek az a fő követelése, hogy a cseh nemzeti kabinet mintájára a szövetségi kormányban is kerüljenek kisebbségbe a KP tagjai. - A CSKP KB-ának sajtóközpontjában közben elmondták, hogy felelősségre vonják azokat, akik a Csehszlovákiában kialakult válságért hibáztathatók.

Pozsonyban testületileg lemondott a CSEMADOK elnöksége és titkársága. A Csehszlovákiai Magyar Dolgozók Kulturális Szervezete rendkívüli ülésén rehabilitálta azokat, akiket 1968-as tevékenységük miatt zártak ki a CSEMADOK-ból. A leköszönő elnökség azt javasolta, hogy az ilyen vezetőket a KB-ba és az elnökségbe is vegyék vissza.

A neonáci szellem NDK-beli ujjáéledésére figyelmeztetett egy ismert berlini tudós. Alfred Behrend emlékeztetett arra, hogy az utóbbi két évben több per volt az NDK-ban ujfasiszta érzelmű polgárok ellen és közülük több, mint hatvanat ítéltek el súlyos testi sértésért és temetőgyalázásért. A professzor szerint az ujfasiszták ma leginkább a nemzeti kérdés hangsúlyozásával igyekeznek neonáci eszméket terjeszteni, ezért is különösen veszélyes a két Németország újraegyesítésének szorgalmazása.

Berlinbe érkezett a Dalai láma. A tibeti egyházi méltóságot keletnémet ellenzéki szervezetek hívták meg. A látogatás ellen Kína élesen tiltakozott. Megfigyelők feltételezik, hogy emiatt a kínai-NDK-viszony

romlani fog.

A Rába mosonmagyaróvári gyárának dolgozói egy-két napos türelmi időt adtak a Rába vezetésének, azután azonban követelik a vállalati tanács soron kívüli összehívását. A sztrájkoló munkásokhoz elment Mosonmagyaróvárra a Rába termelési igazgatója és beszámolt arról, hogy HORVÁTH Ede vezérigazgató a napokban szóban lemondott, de másnap vissza is vonta lemondását. A mosonmagyaróvári dolgozók az eredetileg meghirdetett két óra helyett egy óráig tartották lezárva az M-1-es út fél pályáját, mert reménykeltőnek ítélték meg a termelési igazgató beszámolóját. A mosonmagyaróváriak külön akarnak válni a Rábától.

Turul népe választási szövetség néven kíván indulni a választásokon a volt politikai foglyok bajtársi szövetsége és a Kelet Népe Párt. A szervezet azokat akarja képviselni, akik valamikor szembe kerültek a kommunista rendszerrel. Különös figyelmet fordítanak azokra, akiket 1962 után ítélték el. A bajtársi szövetség kijelentette, hogy nem azonos a Magyar Politikai Foglyok Szövetségével, a POFOSz-szal.

PETŐFI-rádió

HÍREK

15 h

A Magyar Nemzeti Bank cáfolta, hogy súlyos nézeteltérései lennének a Nemzetközi Valutaalappal.-- (Ism.)

Új csehszlovák kormány alakul, jelentette be prágai sajtóértekezletén Vaclav Havel. Az ellenzéki író, politikus az után közölte ezt, hogy tárgyalta Karel Urbanekkel, a CSKP főtitkárával. A kormánytagok listáját, amelyet az ellenzék is jóváhagyott, holnapután hozza nyilvánosságra Adamec miniszterelnök.

Pozsonyban testületileg lemondott a CSEMADOK elnöksége és titkársága. A testület előzőleg rehabilitálta mindazokat, akiket 1968-as tevékenységük miatt korábban kizártak a Csehszlovákiai Magyar Dolgozók Kulturális Szervezetéből.

Beszünteti a politikai tevékenységet Vogel keletnémet ügyvéd, aki korábban a menekültek ügyének intézésével és kelet-nyugati kémcserekekben való közreműködéssel szerzett hírnevet. A 64 éves Vogelt egy napig őrizetben tartották, mert azzal gyanúsították, hogy köze volt a kereskedelmi államtitkár nyugatra szökéséhez. A vád alaptalannak bizonyul

NDK-beli ellenzéki szervezetek meghívására Berlinbe érkezett a Dalai láma. A látogatás ellen Kína a napokban élesen tiltakozott.

A Rába mosonmagyaróvári gyárának dolgozói egy-két napos türelmi időt adtak a Rába vezetésének, azután azonban követelik a vállalati tanácsoron kívüli összehívását. (ISM.)

Egy közlemény: Az SzDSz VII. kerületi csoportja szegényeket támogató karácsonyi vásárt rendez a hétvégén Budapesten a VII. Hársfa u. 43-ban.

KOSSUTH ADÓ

TIZENHAT ÓRA

16.00 h

A mikrofonnál Martin Kovács Miklós.

Rövid tartalom - időjárás.

Most pedig a részletek:

- Magyarország a következő 5 évben 1 milliárd 138 millió dollárnak megfelelő kölcsönt vehet fel a Közös Piacból. Az európai közösség bizottsága ezt ma határozta el, de az ajánlat csak akkor lesz kézzelfogható, ha nem hitel visszafizetésre költik a pénzt, továbbá ha Magyarország megegyezésre jut a Nemzetközi Valutaalappal. Ez utóbbit, már mint a megegyezést minősítette kétségesnek az AFP francia hírügynökség. Nos, erről hallhassák meg a Tervhivatal államtitkárát SURÁNYI Györgyöt, aki Szörényi Péternek nyilatkozott. -- (rövidítve megismétlik a Déli Krónikában elhangzott nyilatkozatot, lásd 390. oldal)

- A Nemzetközi Valutaalap és a Világbank képviselői tárgyalnak Lengyelországgal is. Varsóban jelenleg arról folyik a disputa, hogy a Valutaalap jövőre hajlandó-e 1.7 milliárd dolláros kölcsönt adni a lengyeleknek.

- A rakéta sebességgel zajló csehszlovákiai forradalom újabb jelentős állomáshoz érkezett. Prágai tudósítónk Forró Evelin:

- Kommunista-ellenzéki csúcs Prágában. K.Urbanek főtitkár megbeszélést folytatott V.Havel drámairóval, a polgári fórum vezetőjével. Hírek szerint a fórum megegyezett Adamec miniszterelnökkel az új kormány összetételében és ezt pénteken hozzák nyilvánosságra. Akkor találkozik különben újra a kormányfő és az ellenzék. Milos Jakes volt párt főtitkár teljes mértékig elutasította, hogy politikai felelősség terhelné a novemberi tüntetés szétveréséért. Minden ilyen állítás valótlan, hangoztatta Jakes, aki mindezek közlésére a CTK hírügynökséget kérte fel. Rövidesen felelősségre vonják azokat, akik a jelenlegi válságért hibáztathatók. Ezzel egyidejűleg megkezdik azoknak a rehabilitálását, akiket 68-ban zártak ki a pártból, közölték Prágában. A CSEMADOK pozsonyi rendkívüli ülésén máris rehabilitálták azokat, akik 68-as tevékenységük miatt kerültek ki a szervezethől. A csehszlovákiai magyarai

(Tizenhat óra)

kat tömörítő kulturális szervezet elnöksége és titkársága testületileg lemondott.

- Még annyit, hogy a csehszlovák kommunista párt lapja ma arról közölt elmélkedést, hogy miként lehetne mégis megőrizni a párt vezető szerepét

- Magyarországon is célegyeneshez érkeztek a minisztertanács és különböző pártok, szervezetek csúcstalálkozójának előkészületei.

- A kormány a hét végén tárgyalás sorozatot folytat a különböző pártok és szervezetek képviselőivel. Pénteken NÉMETH Miklós miniszterelnök és munkatársai tárgyalnak a különböző politikai pártok képviselőivel, szombaton az érdekképviselői szervek vezetői, vasárnap pedig az országgyűlési bizottságok vezetői találkoznak a kormánnyal. A NÉPSZABASÁG úgy értesült, hogy az ugynevezett nemzeti csúcstalálkozón a gazdaság, a pénzügyek, a Parlament önfeloszlatása és a választások kiírása szerepel a napirenden. NÉMETH Miklós miniszterelnök az elmúlt napokban már beszélt csaknem valamennyi jelentős párt vezetőivel. A pártok több javaslatot tettek. Több politikai szervezet, főként a történelmi pártok, támogatásukról biztosították a kormányt és egyik párt sem kérdőjelezte meg a kormány legitimitását.

- Pontosan 10 másodperccel adásunk előtt érkezett a hír, hogy lemondott Egon KRENZ az NDK államfője, úgyhogy a most következő tudósításban kicsit korábbi eseményekről is lesz szó. Bedő Ivánt hallják Berlinből:

- Nem kevesebb mint 200 millió nyugatnémet márkát csempészett külföldre, ezért ma letartóztatták a körözött külkereskedelmi államtitkár helyettesét. A pénz a párt titkos vállalatainak hasznából származik. A főnököt., Schalck-Golotkowski államtitkárt még körözik. De továbbra sem tudják melyik országba szökött. Közben újabb külkereskedelmi botrány robbant ki. A drezdai állami muzeumok gyűjteményétől 372 festményt jutattak külföldre 350.000 NSZK márka értékben. A pénz azonban nem a muzeumokhoz, hanem ismeretlen helyre érkezett. A körözött államtitkár ügyének fejleménye még az is, hogy bezárja ügyvédi irodáját Wolfgang Vogel, aki évtizedeken át értékes szolgáltatásokat tett mind két német kormánynak és főként menekült ügyekben sok emberen segített. A nemzetközi hírvé ügyvéd azután jelentette be visszavonulását, mert rövid időre őrizetbe vették. Arra próbálták rávenni, hogy az ügyvédi titoktartást megsértve, árulja el a szökésben lévő államtitkár

(Tizenhat óra)

tartózkodási helyét.

- Megérkezett Kiebbe F.Mitterrand. A francia elnököt vendéglátója M.Gorbacsov fogadta az ukrán főváros repülőterén.

- A keleteurópai rendszerek oly annyira meghaladták önmagukat, hogy teljes méretékben le kell bontani, hogy teljes mértékben le kell bontani mindegyiket, jelentette ki Bogomolov szovjet akadémikus.

Bővebbet Barát Józseftől Moszkvából:

(ismétlés a Déli Krónikából, lásd 399.old)

- Miközben természetesen minden politika iránt érdeklődő ember ezen a vidéken reggeltől estig el van foglalva a keleteurópai forradalom fejleményeivel, időnként tanulságos végig gondolni, hogyan látnak minket távolabbi vidékek, jelen esetben Délamerika szakemberei. Hallgassák Nika Györgyöt Buenos Airesből:

- Ami Keleteurópát illeti, az itteni lapok nem szűkszavuan, de tényszerűen, különösebb kommentárok nélkül számolnak be arról, hogy Csehszlovákiában általános sztrájk készül a változatlanul kommunista többségű kormány hivatalba lépése miatt. Hogy az NDK-ban őrizetbe vették Honeckert és több volt vezető társát. És pl. hogy a VSz tagállamai egyhangulag intervenciónak minősítették az 1968-as csehszlovákia katonai beavatkozást. Magyarországgal a népszavazás óta nemigen foglalkozott az argentin sajtó. Ahhoz ugyanis, hogy ez megtörténjen, nagyon érdekes dolognak kell történnie Magyarországon. De egyébként bárhol a földön, mert az itteni rádiók, jellemző módon, a következő konferáláss kezdik híradásait: Most pedig ismertetjük Argentinában és a világ fennmaradó részén történeteket.

- A jugoszláv kommunisták szövetségének elnöksége ismét a nacionalizmus veszélyeire figyelmeztetett. Szerintük a szerb-szlovén ellentétek drasztikusan kiélezték a válságot amelyek beláthatatlan következményekkel járhatnak Jugoszlávia egységére nézve.

- A következő hírünk arról szól, hogy a jó öreg Trabant korszerűsített változatának talán sikerül túlélnie a társadalmi földrengéseket:

- Megerősítette és pontosította a Volkswagen illetékes vegyesvállalko-

(Tizenhat óra)

zásuk létrehozásának tervét az NDK IFA autógyárral. A Trabantok továbbfejlesztése és a kifejlesztett modell közös gyártása lenne a vegyesvállalt tevékenységének fő célja, tünt ki szavaiból. A VW elnök-helyettese egy nyugatnémet rádióállomásnak nyilatkozott. Elmondta, hogy a Trabant utódjának kifejlesztésére Kft-t alakítanának az NDK-ban egyelőre egy millió márkás alaptőkével. A két vállalatnak 50-50 %- lenne a részesedése.

- És ha már a járműveknél tartunk, a budapesti tömegközlekedés vezetői jóideje bekapcsolták a vészvillogót. Most egy újabb jelzés érkezett:
- A BKV egyes járatok megszüntetésére kényszerül, amennyiben tovább csökkennek bevételei. --(ismétlés)

időjárás. --

- ooo -

PETŐFI ADÓ

HIREK

17.00 h

Az NDK-ban Manfred Gerlachot a liberális demokrata párt vezetőjét nevezték ki ügyvezető államfővé. Elődje Egon Krenz délután mondott le tisztségéről, miután vasárnap már bejelentette, hogy megválna a NSzEP főtitkári posztjától is. A párt, amelynek élén most ideiglenes testület áll, péntekre rendkívüli kongresszust hívott össze.

Pénteken hozzák nyilvánosságra Prágában az új csehszlovák kormány névsorát. Ezt V. Havel jelentette be, miután tárgyalt Adamec miniszterelnökkel és Urbanek pártfőtitkárral. Az új kabinet tagok listáját az ellenzék is elfogadta.

Pozsonyban testületileg lemondott a CSEMADOK elnöksége és titkársága. A testület előzőleg rehabilitálta mindazokat, akiket 1968-as tevékenységük miatt kizártak a csehszlovákiai magyar dolgozók kulturális szervezetéből.

Megérkezett Kiebbe F. Mitterrand. A francia elnök mindennek előtt a néme kérdésről és a keleteurópai reformokról tárgyal M. Gorbacsoval. Megfigyelők szerint, Mitterrand SzU-beli utjával azt kívánja jelezni, hogy Franciaország nélkül nem épülhet fel a közös európai ház.

A jugoszláv kommunisták szövetségének elnöksége követelte a szerb és a szlovén pártvezetőségtől, hogy tegyenek meg mindent a két tagköztársaság közötti viszály megszüntetésére. A testület felhívta a figyelmet arra, hogy Jugoszláviában a különböző vidékek között élesednek az ellentétek.

Budapesten a pénzügyi vezetők cáfolják, hogy súlyos nézeteltérések lennének a Nemzetközi Valutaalap és a magyar szakértők között. A Magyar Nemzeti Bank első elnökhelyettese TARAFÁS Imre az MTI-nek elmondta, hogy téves az AFP francia hírügynökség értesülése, miszerint nem kizár a most folyó tárgyalások felfüggesztése. Beszámolt arról is, hogy a Valutaalap Budapesten tartózkodó missziójának vezetőit szintén meglepték az a híresztelés, hogy a nézeteltérések fő oka a túlságosan nagy magyarországi költségvetési deficit.

KOSSUTH__adó

(dec. 5-i műsor)

20 h

VÁLTOZATOK AZ OKTATÁSPOLITIKÁRA. KEREKASZTAL-BESZÉLGETÉS

Készítették: Lengyel Anna és Latos ? Péter

(- Oktatásügyünk mélyponton van. A tervutasításos, madzagon rángatós oktatási rendszer a végét járja. -- Reméljük, az ideológia kívül reked végre a tantermek falain. Ma arról beszélgetünk, hogy hogyan változik majd meg a magyar oktatásügy. Néhány markáns elképzelést szeretnénk megismertetni. A beszélgetés résztvevői: Beke Kata, tanár, a Magyar Demokrata Fórum oktatási koncepciójának a kidolgozója, Jelenits István piarista tanár, tartományfőnök, Langauer László főiskolai hallgató, a Fiatal Demokraták Szövetségének képviselője.

- A jelenlegi oktatási rendszer, a 8+4-es, tehát 8 év ált.iskola, 4 év középiskolai rendszer jó-e?

Beke: - A lehető legrosszabb. -- Sem az élettani, sem a lélektani, sem a tananyag ideális, lineáris felépítésének nem felel ez meg, a kamaszkor közepén tépi ki a gyerekeket az iskolából. A MDF oktatási programja a 7.-8. osztályt szeretné fokozatosan megszüntetni és erre építi fel a középiskolai felépítését. 6 +6-os, ill. 4+8-as rendszerre.

- Beke Kata és Jelenits István is középiskolában tanítanak. Látják-e a gyakorlati kárát ennek, hogy 8 évig jár általánosba egy gyerek és 4 évig a gimnáziumba?

Jelenits: - Hogyne. Amikor a gimnáziumba kerülnek a fiuk - mi elsősorban fiukat tanítunk, már sok minden el van rontva bennük. Az iskolával való kapcsolatuk egy megúnt, elfáradt kapcsolat, ezt nehéz újraértelmezni. Nehezen születnek ilyenkor már olyan barátságok, amelyek az iskolai életet gazdaggá teheti. A szellemi munkának az a jó kedve, ami az iskolai életben nélkülözhetetlen, az is nehezen lobban már fel akkor.

Langauer: - -- Én személyesen jobbnak tartom a 8 osztályos gimnáziumot de fontos lenne megjegyezni, hogy ne essünk ugyanabba a hibába, hogy ezt tegyük kötelező jellegű szisztémává, főleg átmeneti időszakban.

- A hivatalos oktatásügy épít arra, hogy az iskolák kezükbe veszik sorsukat és nagyobb önállóságot kapnak.

Beke: - Ez inkább az elmúlt korszakra volt jellemző, az oktatásügyben a konszenzus majdnem teljes. A jelenlegi, GLATZ Ferenc nevével fémjelzett kulturális kormányzat ugyanúgy az intézményi autonómiára épít,

mint valamennyi párt oktatáspolitikai koncepciója. Ez nem a programokon fog múlni, a programkészítés időszaka befejeződött, most az a gyakorlati munka kezdődik el, ami sok iskolában már el is kezdődött. A 8 osztályos gimnáziumra van példa, a Kodály Zoltán kórusiskola, az alternatív közgazdasági gimnázium, a felekezeti keresztény gimnázium, amelynek három változatáról is hallottam,

- Mi meghívtuk GLATZ Ferenc minisztert is, sajnálatunkra azonban nem fogadta el a meghívásunkat. - Beszéljünk az oktatás gazdasági háttéréről. 80 milliárd forint megy évente az oktatásügyre.

- A jelenlegi rendszerben az a baj, hogy ez az összeg nem jelenik meg az oktatásban. A jelenlegi helyzetben az a jogszabályokkal nem szabályozott, utolérhetetlen, hogy két lépcsőben a tanácsi rendszer ez a pénzt megcsapolja. A megyei, ill. fővárosi, vagy a kerületi, ill. községi tanács. Nem lehet utánanézni, nincs jogszabály, sőt azt is el lehet képzelni, hogy esetenként fontosabb egy csatornázás, mint az iskola, de ez akkor is az iskolára való pénz. Nem lehet utána menni. Egyik alapvető megoldás, hogy ezt az összeget iskolatípusonként és diákonként a parlament szavazza meg. A MDF programjában elkülönítve az iskola fenntartásának személyi-dologi kiadásai, nehogy az iskola abba a kísértésbe essen, hogy jobban jár anyagilag, ha nagyobb fős osztályokat szervez. -- Ezt az összeget az iskola kapja meg közvetlenül, a minisztériumtól. -- A tanácsi rendszer megszűntetése a MDF programjának ugyanolyan sarkalatos pontja, mint a parlamenti demokrácia, tehát a valódi önkormányzat megteremtése.

- A FIDESZ -nek nagyon markáns elképzelése van.

- Igen, bár nálunk is még jelenleg azért született kivonatolt program, mert folynak még csiszoló munkák a részletes program egészén. Magunk is töprengünk a finanszírozáson. - Én kellő szakértelemmel megoldhatónak tartanék egy utalványos finanszírozási szisztémát - ez nem végleges program -: minden jogosult személyesen megkapja az oktatási alapellátás összegét, - bizonyos szinteken ezt szorzókkal bele is lehetne kombinálni ebbe az összegbe. Általában nem igazán tudjuk a költségvetést magát sem. Ezt alaposan föl kell térképezni előbb. Ez egy kvázi piaci szisztéma lenne, ezt gondoljuk át, hogy ez mennyire ültethető át és átültethető-e magyar viszonyokra. - Azért kvázi piac, ui. egyértelmű, hogy az alapellátás a közteherviselés alá tartozna.

- A hivatalos művelődésügy és más elképzelések is az alapítványokat és magánfelajánlásokat nagyonis elképzelhetőnek és bevonhatónak tartják az oktatásügy fejlesztésébe. Arra kérem Jelenits Istvánt, mondja

el, hogyan van Önöknél? Önök nyílt levélben fordultak még tavasszal a kormányzathoz, mert olyan elképesztő dolgok vannak an yagi téren Önöknél. Mi volt ennek a lényege?

- Az egyházi iskolák anyagi helyzete évtizedek óta elképesztő, mert az állam részéről annak az 1950-es megállapodásnak a nevében, amely igazában nem volt megállapodás, ennek a nevében szinte csak szimbolikus összegeket kapott az egyház és talán kap mindmáig ezeknek az iskoláknak a fenntartására.

- Önök külföldi segélyekből, segítséggel és a hívek adakozásából tartják fenn az iskoláikat?

- Elsősorban a szülők adományaiból, ami kvázi tandíjmegajánlás. Igyekszünk, hogy ha valaki nem tud tandíjat fizetni, az is járhasson hozzánk, de elsősorban a szülők adományaira kell támaszkodnunk. Attól függően, hogy bentlakó diákról van-e szó, ott jelentős a tandíj. A bejáróknál talán 200-300 Ft most havonta.

- A tandíjat állami iskolákban is elképzelhetőnek tartják?

- A MDF programja a középiskolában megfontolhatóvá teszi a tandíj bevezetését. Gyakorló tanárokkal, egy bpesti XII. kerületi MDF-csoporttal beszélgettünk, - s amikor a tandíjt fölvetettem, akkor a jelenlevők megdöbbenek, joggal, hiszen a jelenlegi bérrendszer a lakást és a gyereknevelés költségeit nem fedezi. Úgy fogalmaztuk meg, hogy ez az előfeltétele, de a tudás elvesztette presztizsét, egy olyan tandíjrendszer megnövelhetné - nem ezen múlik, mert nem ez növelné meg voltaképpen -, hogyha a tanulmányi eredménytől függően tandíjkezdvezmény, ill. tandíjmentesség járna, mint ahogy ezt valamikor már kitalálták. Meglepett, hogy nálam jobbára fiatalabbaknak ez a lehetőség fel sem bukkant az agyában. -- A teljesítménynek olyan presztizszuhanását láttuk az utóbbi évtizedekben, hogy az, hogy szelekció csak a teljesítmény alapján kezelhető el és az az oktatási rendszer vázolódik fel minden programban, ahol a jelenlegi kontra-szelekciót egy szelekció váltja fel. Hogy ehhez dolgozni kell, hogy ebből ki lehet esni a választott iskolából.

- A FIDESz szintén elképzelhetőnek tartja a tandíj bevezetését?

- Természetesen igen. Pl. a felsőoktatásban elképzelhetőnek tartom. hozzátevé, hogy egy alap állami felelősségvállás is fontos. De felsőoktatásra gondoltunk eddig csak inkább, az oktatási hitelek rendszerét, stb. Elvileg, hogyha egy pénzügyileg tisztább, kevésbé infláló-dó, mobilabbhelyzet jön létre, akkor ez is elképzelhető.

- Visszaadva Jelenits Istvánnak a szót, a nyílt levél tartalmához.

- Azért a tandíj-kitérőhöz is hozzászólnék. A szelekció megvalósítását

mi is fontosnak tartjuk, de éppen az egyházi iskolák jórészt a szegény gyerekek tanítására alakultak, tehát ha nekünk tandíjat kell szednünk és ezzel úgy alakul a helyzetünk, hogy inkább azokat tudjuk felvenni, akik gazdagabbak, vagy a tandíjak megfizetésére képesek, akkor ellentétbe kerülünk a saját, egészen különleges hivatásunkkal. A történelmünk folyamán mindig azon dolgoztunk, hogy amennyire lehetett, az ingyenes iskolát a magunk részéről közelítsük meg. Most sajátságos módon itt Magyarországon abban a szerencsés helyzetben vagyunk, hogy egy más fajta szelekciót tudunk alkalmazni, mert pillanatnyilag olyan sokan jelentkeznek hozzánk, hogy a válogatásban érvényre tudjuk juttatni azt a szelekciót, amit szükségesnek látunk, sőt még szigorúbban kell szelektálnunk, mint szeretnénk. Kialakult a mi létszámunk is, ahhoz igazodott, hogy annyi növendékünk lehetett, ahánynak a felnövekedése ezt az iskolakeretet tanárral ellátja. Most hirtelenjében nem tudunk több tanárt előteremteni magunk közül. Másfelől épületeink nem alkalmasak arra, hogy hirtelen megnöveljük a tanulólétszámot, ill. új osztályokat nyissunk és civil tanárokat nem tudunk hirtelen alkalmazni. Itt visszatérhetünk az anyagiakra, mert a saját életünket még lehet tengetni, úgy ahogy egy szerzetes, akinek nincs családja, közösségben él és ezért az életfenntartás költségei kisebbek, mint egy átlagos civilé, de civil tanárt nem alkalmazhatunk akkor, ha nem tudunk számára olyan bért biztosítani, amelyből a családját is eltartja. Tehát a mi számunkra is most emiatt is nagyon élesen fölvetődik annak a kérdése, hogy hogyan is alakul az iskoláink anyagi helyzete. Ezért mi először egy nyílt levéllel fordultunk a pénzügyminiszterhez, az oktatásügyi miniszter közvetítésével, még az elmúlt télen, amelyben elsősorban az új adórendszer bevezetésével kapcsolatban adókedvezményeket kértünk. Ti. azt végképp elképesztőnek találtuk, hogy egy olyan tevékenységért, amely közhasznú és amelyet lényegében, legalábbis az állam szemével nézve ingyen végzünk, még a tetejébe nekünk kelljen fizetni. Mondjuk akkor, amikor az iskolát bővítjük vagy fenntartjuk vagy ilyen-olyan dolgokat beszerzünk vagy külföldről kapunk pl. pénzt arra, hogy egy tanítási eszközt megvásároljunk, akkor ennek a pénznek egyharmadát forgalmi adó címen az államnak adjuk át, azért kelljen fizetnünk, hogy taníthassunk. Erre a levélre elutasító választ kaptunk, mert az adószisztémát nem akarták áttörni. Ugyanakkor az elutasítás nem volt egészen egyértelmű, mert az benne volt, hogy a problémát valóságosnak ismerik el és valami más utat-módot kell keresni ennek a megoldására. Ekkor kértünk meg egy képviselőt, aki márciusban egy interpellációt terjesztett be a parlamentben. Az interpelláció részben az 1987-es

Statisztikai Évkönyv alapján azt az adatot említette, hogy 1987-ben egy középiskolás diák több, mint 20.000 forintjába került az államnak, ugyanekkor a nekünk adott állami segélyeket tanulólétszám szerint elosztva, kb. 1500 forint esett egy tanulóra.

- Ez még ma is így van?

- Lényegében igen. Most valamivel több esik, de az állam ráfordítása is nagyobb. Az arányok nem változtak azóta. Ellenben a másik dolog, amire hivatkoztunk, hogy akkor került nyilvánosságra a párt költségvetése és kiderült, hogy a párt, az MSZMP-t értem, az MSZMP az államtól rendszeres támogatást kapott azért, mert ő pártiskolákat tartott fenn és úgy ítélték, hogy emiatt az államnak a közoktatási keretből indokolt, hogy megfelelő összegeket kapjon. Mi úgy érveltünk, hogy a mi iskoláink sokkal inkább belesimulnak az állam közoktatási programjába, hiszen államérvényes érettségiket adunk ki, s ha nem tartanánk fenn ezeket az iskolákat, akkor ezek a diákok állami iskolába mennének, tehát megkapnák azt a 20.000 forintot, amit az állam egy középiskolás diákra fordít, ha a saját iskolájába jár. Ugyanekkor ezeknek a diákoknak a szülei adófizető állampolgárok, akik hozzájárulnak ahhoz, hogy az állam fenntartsa azokat az iskolákat, amelyekbe ők nem járatják a gyerekeiket, viszont megspórolt vagy máshonnan szerzett pénzükből fenn kell tartaniuk egy olyan iskolát, amelyikbe ténylegesen járatják a gyerekeiket. A költségvetési keretből igényeljük azt a pénzt, amely méltányosság szerint nekünk jár az oktatásra.

- Tehát fejkvóta, norma szerinti elosztás önöknél is igazságosnak tűnne - én ezt szerencsés megközelítésnek gondolom.

- Mert tkp. megegyeztünk abban, hogy ennek a bevezetése lenne jó.

Beke: - Igen, csak itt szeretnék egy különbséget megemlíteni. A FIDESZ programja is hajlik arra a megoldásra, hogy ez másra föl nem használható utalvány formájában, - a szülők közül nagyon sokan hajlanak is erre. A MDF ezt nagyon határozottan nem akarja, a következők miatt: ez úgy piacosítaná az iskolát, hogy a szülő a jó iskolába viszi az utalványt és az azt képviselő pénzt, amikor a gyerekének azt az iskolát választja. Ez a kvázi-piac mindenképpen megtörténhet akkor is, ha a szülő utalvány nélkül viszi a jobb iskolába a rosszabb helyett a gyerekeit. Sajátos probléma itt az egy iskolas falu. Ez úgy is nyilvánul az iskola anyagi helyzetében, ha az iskola közvetlenül kapja azt a pénzt, amit az országgyűlés fejkvóta formájában megszavazott a minisztériumon keresztül. Nem tartjuk helyesnek ezt a szülőknek adott utalványt, egyrészt azért, mert rendkívül bonyolult adminisztrációval járna, - nem a hivatalok száma kevés az országban pillanatnyilag

A másik dolog az, hogy sok a visszaélési lehetőség vele, iskola és szülő között. Szelekcióra épülő programunk azt tételezi fel, hogy kölcsönösen korrigálják egymást a szülők, az igazgatók, az iskolafenntartók és az iskolán belül a tanárok, mert valamennyien tökéletlen emberek vagyunk. -- Természetes, hogy egy racionális mértékű tandíjról van szó és lehetőleg a bérhelyzet rendezése után. Ui. az ország kettészakadása már ma olyan katasztrofális, nemcsak az oktatásügyben, a várható élettartam szempontjából. A budai villanegyedben nyugatnémet színvonal, Kelet-Magyarországon szíriai színvonal. Ez borzasztó veszély és ennek az elsímítését akarjuk, más módszerekkel és a közelítést.

- Akkor az esélyegyenlítésről ejtsünk szót. Hogyan képzelik a vidéki iskolák fölzárkóztatását a budapestiekhez? FIDESZ?

- Több fajta változat lehetséges. Pl. utalványos szorzókkal finanszírozhatunk akár helyi rétegbeli vagy más különbségeket is, vagy az utalvány logikája esetén egy összegű alapellátás és ehhez képest elkülönített összegekből való helyi dolgok finanszírozása.

- Vidéken nem az volna a probléma, a falvakban, hogy az iskolákat egyszerűen meg kellene újból nyitni? Egy csomóban bezárták és körzetesítették.

- Azt hiszem nem is az a helyes kifejezés hogy vidék, hanem a falu, a körzetesítés, a buldózer nélküli magyar falurombolás első felvonása volt ez.

- Az egyik legkegyetlenebb iskolai rendelkezés. A tv-ben kipellengérettek azokat a szülőket, akik nem engedték a körzeti kollégiumokba a gyerekeket, mert otthon akarták tartani. Otthon nem tarthatták, mert megszüntették az iskolát.

- Szörnyűsége volt a magyar pedagógiának.

- Egyébként a magyar társadalmi életnek, a politikának ugyanazzal a szisztémával függött össze, amely kitepi a gyökereket és alattvalót csinál az állampolgárokból. Ezt vissza akarjuk fordítani valamennyien, ezt a folyamatot, mindegyik politikai szervezet egy sokszínű, demokratikus, sz. elekción alapuló oktatási rendszert akar. A piarista gimnáziumnak van arculata, az én egykori iskolámnak, a szentendrei ferences gimnáziumnak is van, de a legtöbb mai iskola egy szürke üzemegeység az oktatási nagyüzemben, ahol agyonhajszolt tanárok hajszolnak agyonhajszolt gyerekeket és ahol három emberfajta nem fontos, a szülő, a gyerek meg a tanító. Azt hiszem, ez lesz az a fontos pont, s rengeteg energiát fog ez az emberekből fölfakasztani.

- Van egy olyan oktatás-kutatóintézeti kiadvány, melynek címe, hogy

Csak reformot ne! Kb. azt a gondolatot fedi, amit még régebben megfogalmaztunk, hogy Mária Terézia óta állandóan fölülről vezérelt reformokat próbálnak végrehajtani. Ezt nem szeretnénk.

- Kicsit messze vezet a gazdasági kérdésektől, de érdekes dolog jutott eszembe, az egész oktatás h ála Istennek abba az irányba halad, hogy több szabadságot kap a tanár is meg az iskola maga is, én nagyon fontosnak gondolom, hogy megtaláljuk azt a szerepet, amit ebben az állam játszhat. Mert nem elég szabadságot adnia, hanem valóságos alternatívákat is föl kell kínálnia. Itt van pl. a tankönyvek kérdése. Ha a tanárnak szabadságot adunk arra, hogy a tankönyvből elhagyjon valamit, válogasson, ez is szép, de ez még csak annyi, hogy ha nem akar azon az úton járni, amit előtte kitapostak, akkor neki-vághat a bozótnak. Tehát a szabadság itt azt jelentené, hogy alternatív tankönyvek jelenjenek meg, olyanok, amelyek között kedvére, ill. a hely feltételeinek megfelelően válogathat a tanár és a tanári kar. Mert az államnak az a dolga, hogy kínáljon föl különböző dolgokat, amelyek közül értelme van a választásnak.

- Nekünk végünk van akkor, hogyha nem lesz egy civilizált, művelt, tanulékony fiatal nemzedékünk, nagyon hamar.

- És az utóbbi évtizedekben olyan tárgyi tudatlanság, olyan műveletlenség hódított tért az iskolákban és az onnan kikerülő fiataloknál, hogy ennél már mélyebbre elég nehéz jutni. Egyetért-e ezzel Jelenits István, még ha önök válogathatnak is a felveendők között.

- Biztos, hogy így van. És nem szabad elfelejtenünk, hogy az a bizonyos szó, amit Széchenyi a hitel szóval mondott ki, hogy a hitelét vesztette nemcsak a tudás, hanem a szó. Ezt az iskola sínyli meg a legjobban. Ha a tanár sem hisz abban, amit mond, akkor az értelmében, az igazságában, akkor az iskola összeomlik. Egy társadalmat még fenn lehet tartani úgy, hogy a hazugságok mögött összekacsintunk egymással, de az iskolának létkérdése az, hogy ott a kimondott szónak hitele legyen és a tanár ne kényszerüljön olyan szerepekbe, amelyeket maga sem vállal őszintén, vagy ha megpróbál vállalni, akkor szégyelli magát vagy belülről rágódik az egészen.

- De akkor mi az a magas szinten tartott minimum, amit mégiscsak meg kellene az általános és a középiskolákban tanítani?

- Ezt nem tudjuk meghatározni, ezt tantárgyanként kéne meghatározni. De hogy az alsó tagozatban, azt igen, a mai gyakorlattal ellentétben minden gyereknek meg kell tanulnia tíz éves koráig írni, olvasni, helyesen írni, életkora szintjén szóban és írásban kommunikálni, számolni és elkezdni egy idegen nyelv tanítását. --- Diákjaink egyszerre

túlterheltek és ugyanolyan mértékben tudnak egyre kevesebbet. Neurotikusak, már mire oda kerülnek a gimnáziumba, már védekeznek a szóártalom ellen és az örökös hajszoltságban már meg is kopott az idegzetük.

- Az iskolának kell, hogy arca legyen és a tanárnak is kell, hogy arca legyen és akkor a tanítás is másképpen esik. Mert nem oktató üzem az iskola, amelyik bizonyos teljesítményekre képessé teszi a növendékeit, hanem embereknek a találkozóhelye, akik szeretik a mesteriségüket, a szónak egy igazi, mély értelmében egymást is szeretik .---

- Remélem, hogy beszélgetésünkkel sikerül oszlatni a ködöt, bátorítani a tanárokat, akik még nem mernek esetleg úgy gondolkodni, ahogy stúdióbeszélgetésünk részvevői. ---)

- o -

KOSSUTH ADÓ

ESTI MAGAZIN

18.30 h

A mikrofonnál Orosz József.

A műsor főbb témáiról. --

Részletes beszámolók:

- A Közös Piac több mint egy milliárd dolláros hitelt nyújt Magyarországnak, jelenti Brüsszelből Baracs Dénes. A tudósítótól Martin Ková Miklós azt kérdezte, a gazdasági közösség függővé teszi-e bármitől is a hitelt?

- Arról van szó, hogy egy milliárd ecu, tehát több mint 1 milliárd 100 millió dollár értékben garantáltak hitelt Magyarország számára, amit 5 éves visszafizetés mellett a jövő év elejétől lehetne fölvenni. Januárban az első részletet, abban az esetben, ha létrejön a megegyezés közben a magyar hatóságok és a Nemzetközi Valutaalap között.

- Te a Nemzetközi Valutaalapot emlited, nekünk itt arról van értesülésünk, hogy az AFP francia hírügynökség szerint nehézségek vannak Magyarország és az IMF között. Nem nagyon tudnak megegyezni. Ezt magyar hivatalos körök határozottan cáfolják. A közös piaci székhelyen mit tudni erről?

- Itt a kölcsönt bejelentő sajtóértekezleten a közösség pénzügyi felelőse azt mondta, hogy szoros kapcsolatban állnak a Nemzetközi Valutaalappal, tehát nem lehet véletlen, hogy most jelentették be ezt a hitel lehetőséget. Mindenképpen elő is segítheti a megegyezést

- Tehát egyrészt feltétel az IMF-el a magyar megegyezés, másrészt viszont segíti?

- Én remélem.

- Ez az 1 milliárd ecus hitel ez önmagában, miután 5 évre oszlik el, nem túlzottan jelentős összeg.

- Én úgy értelmeztem, hogy az első részletet most az első negyedévben lehet felvenni. De valószínűleg rövid időn belül, a következő hónapokban, valószínűleg a jövő év során föl lehet venni az egészet, ez volt a kicsengése a kölcsönnek. A következő részleteket talán már a magyarországi politikai és gazdasági fejlődés további állomásai után folytatják majd.

- Vannak egyéb feltételei is?

- Egyéb feltétel az, hogy feltétlenül a gazdasági struktúra átalakítását kell segítenie ezeknek az intézkedéseknek, a piacgazdaságot, a

(EM)

420.

támogatások leépitését. Technikai jellegű feltétel, hogy nem szólhat arra, hogy magánbankok által Magyarországnak nyújtott kölcsönöket fizessenek vissza belőle. -

-

(folytatás a következő oldalon)

(EM)

421.

Az AFP francia hírügynökség értesülései nélkül is megszakadhatnak a tárgyalások a magyar kormány és a Nemzetközi Valuta Alap között. Elsőként az Országos Tervhivatal államtitkára, SURÁNYI György cáfolja. A riporter Szörényi Péter.

- (SURÁNYI) Nem tudom, hogy mire alapozza az AFP ezt a közleményét,
--- (Ismétlés, lásd 390 oldal.)

A magyar miniszterelnök-helyettes, MEDGYESSY Péter munkatársunknak, Sipos Zoltánnak ezeket mondotta:

- (MEDGYESSY) Nekünk létkérdés az, hogy a Nemzetközi Valuta Alap elfogadja azt a gazdaságpolitikai koncepciót.---(Ismétlés. Lásd 365.-)

-

Valójában kitől származik az információ, mely szerint a francia hírügynökség határozottan jelentette,....

(Folytatás a következő oldalon...)

(EM)

- Valójában kitől származik az információ, mely szerint a francia hirügynökség határozottan jelentette, az IMF és a magyar kormány közötti tárgyalások zsákutcába vezethetnek? Bolgár György washingtoni értesülései következnek.
- A Nemzetközi Valutaalap tárgyalásai Magyarországgal nem omlottak össze vagy nem állnak az összeomlás küszöbén. Ezt tudtam leszűrni azokból az információkból, amelyeket washingtoni illetékesektől gyűjtöttem össze. Mindenek előtt Charles Gardnertől, az IMF sajtó főosztályának helyettes vezetőjétől, aki a következőket mondta nekem telefonon:
 - (angol nyilatkozat részlet) - Nem kaptunk semmiféle olyan jelzést Budapesten tárgyaló küldöttségünktől, amely megerősítené az AFP hirügynökség jelentését. Delegációnk jelenleg is Budapesten tartózkodik és együtt dolgozik a hatóságokkal. Ezek után felhívtam Péterfalvi Pált, a Valutaalap igazgatójához delegált magyar tanácsadót, hogy ő mit tud?
 - Semmi olyan jelet nem látok Washingtonban a Nemzetközi Valutaalapnál amely arra utalna, hogy a tárgyalások a Valutaalap és Magyarország között összeomlottak volna vagy összeomló félben lennének.
 - Most már csak azt maradt, hogy megtudakoljam az AFP francia hirügynökség washingtoni irodájától, hogy ők honnan, milyen információkból és mire alapozták jelentésüket. Amire az iroda egyik munkatársa meglepetésemre a következőket válaszolta. - (angol nyilatkozat) - A jelentés Budapestről való, mondja az AFP és azon alapul, amit MEDGYESSY Péter miniszterelnök helyettes nyilatkozott a budapesti rádióknak. Hát kérem a Budapesten kezdett kör Washington érintésével Budapesten bezárult.
- Nem kérdéses, hogy a szócsatának folytatása lesz, cáfolatok garmada fog elhangzani, míg végre kiderül, valaki félreértett valakit vagy valaki elhallgatott valamit. Miközben az igazi tét, hogy hitelképes marad-e az ország, erről továbbra is folynak a tárgyalások.
- A kormány a hét végén tárgyalás sorozatot folytat a pártok és szervezetek képviselőivel. Pénteken NÉMETH Miklós miniszterelnök és munkatársai tárgyalnak a különböző politikai pártok képviselőivel, szombato érdekképviselői szervek vezetői, vasárnap pedig az országgyűlési bizottságok vezetői találkoznak a kormánnyal. --(ismétlés)

(EM)

423.

Külpolitika:

- Uj államfője van az NDK-nak. Egon Krenz lemondott minden funkciójáról és előbbre hozták a pártkongresszust. Berlinből Bedő Iván tudósít:

- Már holnapután összeül a NSzEP rendkívüli kongresszusa, vagyis egy héttel előre hozták az amugy is rendkívüli tanácskozást. Az előkészítő bizottság szerint a fő cél, végleg szakítani a sztálinizmussal. Szóv v egyebek között arról is, hogy nem lesz központi bizottság és politika bizottság, hanem korszerűbb vezetési módszereket választanak. Az NDK új államfője M.Gerlach liberális pártelnök. Egon Krenz délután mondott le a párt főtitkárság után az államtanács és a nemzetbiztonsági tanács elnöki tisztéről. A nemzetbiztonsági tanácsot egyszerűen feloszlatták. Korábban ez a poszt a fegyveres erők irányítását is az államfő kezébe adta. Az új államfő Manfred Gerlach csak ideiglenesnek tekinti megbízatását. És máris azt mondta, hogy később nem akar államfő lenni. A 61 éves politikus volt a régi gárda emberei közül az első, aki nyilvánosan szembe fordult az akkor még hivatalban lévő Erich Honecker és ezzel bizonyos népszerűséget szerzett saját magának és a liberális pártnak. Mostani előrelépésének másik egyszerű oka az, hogy az államtanács elnökhelyettesei közül a gyors változások közepette ő az egyetlen aki még a helyén maradt. Az államtanács mai ülésének másik fontos döntése, hogy jövő keddi határidővel közkegyelet hirdettek. Erre gyorsan szükség volt, mert az NDK-ban országszerte több börtönben a foglyok, elsősorban köztörvényes bűnözők, a múlt hét végén letették a munkát és éhség sztrájkba kezdtek. Krenz távozásával egy napon következett be a fordulat abban a berlini képviselőházi vizsgáló bizottságban, amely az október eleji nevezetes tüntetések elleni rendőri erőszakot vizsgálja. Az államvédelem berlini főnöke most bökte ki Mielke állambiztonsági miniszter nevét. Ő adta ki a parancsot, hogy minden áron fel kell oszlatni a tüntetéseket. Több hetes huzavona után ezt a tanuvalloást erősítette meg a berlini rendőrfőnök is. Az állambiztonság volt minisztere ellen közelebbről meg nem határozott vizsgálat folyik. Az időközben átszervezett minisztérium 19 tagu vezet-testülete pedig lemondott. Közben tovább dagad a titkos pártvállalatok körüli botrány. A deviza üzletek miatt kőrözött államtitkár holléte továbbra is ismeretlen. De ma tartóztatták le helyettesét, akit azzal gyanúsítanak, hogy 200 millió nyugatnémet márkát csempészett külföldre az illegális haszonból. Egyelőre rejtélyes körülmények között bezárta ügyvédi irodáját és visszadta a kormánytól kapott több évtizedes meg-

(EM)

biztatását a nemzetközi hírű ügyvéd W.Vogel. Azután döntött így, hogy rövid időre őrizetbe vették és megpróbálták kiszedni belőle a körözött államtitkár tartózkodási helyét.

Izraelben is cáfolják, hogy ott tartózkodik az NDK volt külkereskedelmi államtitkára. Schalck-Golotkowski hazájában deviza büntettek miatt körözik és az NSZK valamint Svájc is közölte, hogy nem tartózkodik ott a volt államtitkár. Korábban több izraeli napilap is azt írta, hogy nagy valószínűséggel a közeli országban keresett menedéket a hatalmas sikkasztással vádolt volt keletnémet külkereskedelmi vezető.

A Dalai Láma méltatta az NDK-ban lezajlott békés változásokat. A száműzetésben élő tibeti egyházi vezető néhány órási látogatást tett Berlinben. Mint mondta, hazájában is csak a párbeszéd enyhítheti a feszült helyzetet. Megfigyelők szerint a néhány hónapja még felhőtlen kínai-keletnémet viszony alaposan megromolhat a Dalai Láma mostani berlini útja miatt.

(folytatás a következő oldalon)

(EM)

Kievdben megkezdődött a szovjet-francia csúcstalálkozó.---(Ism.)

A csehszlovák kommunista vezetők az ellenzékkel tárgyalnak, Szlovákia ban ellenzéki magyar nyelvű lap jelenik meg. - A mai nap eseményeit Forró Evelyn foglalja össze Prágából:

- Kommunista-ellenzéki csúcs Prágában. K.Urbanek főtitkár megbeszélés folytatott V.Havel drámaíróval, a Polgári Fórum vezetőjével. A helyszín abszolút semlegesen, a prágai Vigadó(?) épülete volt. Ott volt még V.Mohorita KB-titkár, valamint a Fórum és a Nyilvánosság az Erőszak Ellen Mozgalom néhány képviselője. Megállapodtak abban, hogy habozás nélkül kerekasztal-tárgyalást kell kezdeni. Urbanek hangszólyozta, hogy a párt új vezetése teljes mértékig elhatárolja magát az előző vezetők hibáitól. Ami a szövetségi kormány átalakítását illeti, erről ma újabb tárgyalást folytatott a Polgári Fórum Adamec miniszterelnökkel. A kormányfő holnap a Nemzeti Fronttal, majd a köztársasági elnökkel tanácskozik és várhatóan pénteken ismertetik az új kormány névsorát, amely már jobban tükrözi a politikai erőviszonyokat, mint a vasárnap alakult kabinet. Közben Jakes volt főtitkár felkérte a CSTK hírgyűnökséget, hogy ismeresse álláspontját, miszerint visszautasítja, hogy politikai felelősség terhelné a novemberi tüntetés szétveréséért. Jakes közölte, hogy ez teljes mértékig valótlan állítás. Pozsonyban rendkívüli KB-i ülést tartott a szlovák KP és most döntenek arról, hogy várhatóan még ebben a hónapban megtartják a rendkívüli kongresszust. Hírek szerint testületileg lemondott a dunaszerdahelyi járási pártbizottság. Ez annyiban érdekes, hogy a terület szinte teljesen magyarok-lakta. Pozsonyban rendkívüli ülést tart a CSEMADOK vezetősége és a KB, valamint a titkárság testületileg benyújtotta lemondását. Rehabilitálták azokat a személyeket, akiket 68-as tevékenységük miatt korábban kizártak a csehszlovákiai Magyarokat tömörítő kulturális szervezetből. A jövő hét végén külföldben megjelenik a Nyilvánosság az Erőszak Ellen ellenzéki mozgalom magyar nyelvű lapja is, A NAP címmel. Négy oldalas lesz, de várhatóan technikai okok miatt az év végéig csak hetente kétszer-háromszor, később naponta adják ki, 30-ezer példányban.

(EM)

Csehszlovákia át akarja alakítani gazdaságát, de mindenképpen el kell kerülnie a magyarorszáéhoz hasonló eladósodást, - vélekedett egy közgazdász abban az interjúban, amelyet Udvarhelyi Szabolcsnak adott.

- Miközben Csehszlovákiában viharosan követik egymást a poltiikai változások és az utca embere valóságos örömmámorban úszik, egyelőre kevesen gondolnak a gazdaságra, arra, hogy mi lesz holnap, vagy holnapután. Nos, a gazdasági reformok egyik legkvöetkezetesebb mőhelyében, a prágai Prognosztikai Intézetben megtudtam, hogy igenis vannak elképzelések arra, miként kellene Csehszlovákia gazdaságát átalakítani.

- Jozef Kreuter(?) közgazdász, az intézet munkatársa arról beszél, hogy minden gazdasági korszerősítés kétség kívül sok pénzbe kerül, különösen egy olyan országban, mint Csehszlovákia, amely relatíve nagyon lemaradt a világszínvonaltól. Szerinte ugyanakkor a csehszlovák gazdaságban nem a tőke hiánya a gond; pénz eddig is volt, csak éppen oda fektették be, ahová nem kellett volna. Olyan iparágak fejlesztését erőltették, amelyben Csehszlovákia soha nem lesz képes világgazdasági előnyöket szerezni. A lényeg az, hogy a pénzt most az ígéretes ágazatokba csoportosítsák át, és ha a lakosság látja az értelmét és az irányát egy számára elfogadható gazdasági mechanizmusnak, akkor nem fog habozni saját pénzét is kockára tenni. A közgazdász szerint Csehszlovákiának is szembe kell néznie azzal, hogy a gazdaság szerkezetének korszerősítése szociális feszültségekhez vezethet. Szerinte sok terápiát bárki hirdethet ugyan, de a megvalósításhoz senkinek nem lesz ereje. Egyelőre még számos vállalatot, vagy iparágat támogatni kell, de - ellentétben az eddigi rendszerrel - ezt a parlament nagy nyilvánossága előtt kell megtenni, hogy mindenki tisztában legyen azzal, kik, milyen célra és mennyi állami dotációt kaptak. Szükségessé válhat a külföldi tőke bevonása is, - mondta, majd gyorsan hozzátette, hogy - ennek csak akkor van értelme, ha valóban hatékonyan tudják befektetni. A közgazdász végezetül hozzáfűzte, hogy e-tekintetben nagyonis megszívlelendőnek tartják azt, ami Magyarországon, Lengyelországban, vagy éppen a Szovjetunióban történik; ezt a fajta eladósodást mindenféleképpen el kell kerülni, - mondta a prágai Prognosztikai Intézet munkatársa.

427.

(EM)

Itt hívjuk fel hallgatóink figyelmét arra, hogy a máltai csúcstalálkozó és annak jelentőségéről ma 20 órai kezdettel elemző műsort hallhatnak.---

Külföldi híreink:

Frankfurtban búcsúztatták a múlt héten meggyilkolt Deutsche Bank elnökét.---

Szükségállapot van a Fülöp-szigeteken.---

Bogotában pokolgép robbant a columbiai Hírszerzési Hivatal központi épülete előtt. A robbanásnak 23 halálos áldozata és több száz sebesültje van.---

Egy főszerkesztői leváltás ellen tiltakoznak és változásokat követelnek a Moszkovszkije Novosztji újság munkatársai. A történetet Barát József mondja el.

- Az Oroszországi Föderáció Írószövetségének plénümán elhangzott nacionalista vádak alapján a szervezet titkársága leváltotta posztjáról Anatolij Ananyevet, az Oktyáber, nevű irodalmi folyóirat főszerkesztőjét. A glasznosztji időszakában elég sjaátosan hangzik a bűn, amit a fejére olvastak: az orosz nép nemzeti érzéseinek megsértése. Ananyev azzal követte el a főbenjáró bűnt, hogy közölte a már klasszikusnak számító Groszmanek kisregényét, melyben a szalinizmus működését elemzi, - egyébként Lenint sem kímélve. Az írószövetségi vitában ízlésesnek aligha számító célzások hangzottak el Groszman zsidó származásával kapcsolatban. Ezzel az ügyel kapcsolatos, hogy a Moszkovszkije Novosztji című hetilap mai számában nyílt levelet közöl, melyben a lap munkatársai tiltakoznak az ellen, hogy a szovjet sajtóban ismét elharapózott az indokolatlan leváltások gyakorlata; ezek ellen az Újságíró Szövetség elnöksége nem lép fel. Amennyiben a vezető testület a továbbiakban sem tesz semmit a progresszív tollforgatók védelmében, úgy a szerkesztőségi kollektíva kezdeményezni fogja az elnökség leváltását, - olvashatjuk a Moszkovszkije Novosztjiban.

(EM)

Írországban tárgyal a magyar külügyminiszter. --- (Ism.) HORN Gyula útjának időszerűséget ad, hogy az ír kormányfő január elsejétől az Európai Közösség soros elnöke lesz.

A Magyar Köztársaság ideiglenes elnöke azt kéri N. Ceausescu-tól, hogy utasítsa a román hatóságokat, a jövőben ne zaklassák és ne fenyegetésük TŐKÉS László temesvári lelkészt és családját. SZÜRÖS Mátyás az üzenetet a budapesti román nagykövet közreműködésével akarta továbbítani, Trajan Pop azonban nem vette át a levelet. Az ideiglenes köztársasági elnök levelében emlékezteti Ceausescu-t, hogy a magyar kormány tiltakozása ellenére, egyre durvább inzultusok érik TŐKÉS Lászlót és ez nem értékelhető másképp, csak úgy, hogy Romániában az emberi jogok betartása, a szabad vallásgyakorlás és a nemzeti kisebbségi jogok érvényesülése egyre erősebb korlátokba ütközik. SZÜRÖS Mátyás a román államfőhöz intézett levelében annak a reményének ad hangot, hogy végre a jóakarattal érvényesül és béke lesz a két nép között.

A magyarországi evangélikus egyház közgyűlése határozatban ítélte el, hogy Romániában folyamatosan megsértik az emberi jogokat. A tanácskozás a Lutheránus Világszövetségtől és az Egyházak Világtanácsától határozott lépéseket kér a romániai egyházak és az ott élő nemzeti kisebbségek gondjainak enyhítésére. Az evangélikusok közgyűlése egyúttal nyilatkozatban üdvözölte a magyarországi demokratikus átalakulást és a nemzetközi politika kedvező változásait.

További hazai tudósítások.

A győri Vagon- és Gépgyár vezetői, és a mosonmagyaróvári részleg dolgozói között immár hónapok óta folyik a vita azon, önállósuljon-e, és ha igen, milyen feltételekkel a kisüzem? Miután a megbeszélések nem vezettek eredményre, a mosonmagyaróváriak ma sztrájkjal adtak nyomatékot követeléseiknek. Az eseményeket a helyszínről foglalja össze Forgács Sándor:

- A munkásgyűlés tulajdonképpen egy nyugtató jellegű tájékoztató volt. A kilenc szakigazgató nevében ZALÁN Barnabás ismertette az eléggé zűrzavaros helyzetet. Elmondta, hogy a múlt héten HORVÁTH

(EM)

Ede bejelentette: nyugdíjba megy. Egy napra rá visszavonta felmondását aztán a Vállalati Tanács elnökének bemutatta írásos lemondónyilatkozatát, melynek hivatalos átadását ma reggelre ígérte. Ehelyett azonban egy levelet küldött, amelyben határozottan kijelenti, hogy nem mond le. Hogy HORVÁTH Ede miért változtatja ilyen gyakran szándékát, arra természetesen nem derült fény. Állítólag tegnap a vezérigazgató Budapesten az ipar vezetőivel tárgyalt, - legalábbis ezt suttogták a munkások, amikor ZALÁN Barnabás bejelentette, hogy az Ipari Minisztériumból megfeddték a Rába szakigazgatóit, hogy ők is annak az országos politikai kampánynak a részesei lettek, amely általában a vezetők ellen irányul. Ezt természetesen a Rába dolgozóinak nevében elutasítják és úgy ítélik meg, hogy HORVÁTH Ede személye a Rába további fejlődésének akadályává vált, és mivel előzetes bejelentése ellenére nem mond le, a döntést a Vállalati Tanácsnak kell meghoznia a december 18-i ülésen. ZALÁN Barnabás arra kérte a Rába dolgozóit, hogy ez a vezetői válság ne zavarja meg a munkát. Elmondta, hogy a General Motors-al folyó tárgyalásaikhoz megkapták a kormány támogatását, tehát rövidesen megállapodnak a személygépkocsi-motorok gyártásáról.

-

Ma országszerte több Földhivatalban nem dolgoztak, mert az érintettek béremelést szerettek volna elérni. Fejér megyében az akció sikerrel járt, - noha kétséges, szükséges volt-e ott a sztrájkra. Babiczki Klára riportja:

- (Egy férfi) Nagyon szeretnék bejutni.
- (Munkatárs) Ide nem!
- Sztrájkolnak? Hát mit csinálnak?
- Nem fogadunk ügyfelet!
- Hát mi az, hogy nem fogadnak ügyfelet? Azért vannak önök, hogy ügyfelet fogadjanak.
- Teljesen igaza van, de az országos lapokban megjelent, hogy a mai nap a Földhivatal, a fehérvári, de az országban egy sem fogad ügyfeleket.
- (Riporter) Úgy gondolja Tolnai Antal, a fehérvári Földhivatal vezetője, hogy ez volt a legjobb módszer?

430.

(EM)

- (Tolnai) Az első perctől kezdve én azt mondtam; vagy sztrájkolunk, vagy bármit csinálunk, - fölvonulunk, vagy valami - de az állampolgárokat ne hozzuk olyan helyzetbe, hogy idejönnek a Földhivatal elé és itt nem kapnak adatot, egyebet. Én velük érzek.
- (Riporter) Kovácsné, Lengyel Évát kérdezem, a fehérvári Földhivatal szakszervezeti bizalmiját.
- (Kovácsné) Levél ment Fejér megyei Tanács elnökéhez. Erre választ kaptunk, 800 Ft-os fejenkénti béremelést, ami szeptember 1-től lépett életbe, úgyhogy ez nem a mai nap következménye végeredményben.

-

Napok óta tartanak a képviselőcsoportok ülései.---

(Folytatás a következő oldalon...)

- Napok óta tartanak a képviselőcsoportok ülései. Ma Baranyában tanácskoznak. Feloszlassa-e önmagát a Parlament? A tudósító Belénessy Csaba:

- Az ülésen megjelent 9 baranyai képviselőből 6-an úgy nyilatkoztak, egyetértenek azzal, hogy az Országgyűlés oszlassa fel magát és mielőbb kerüljön sor a parlamenti választásokra. Közös álláspontot nem óhajtanak kialakítani, a döntést mindenkinek a saját lelkiismeretére bizzák. A baranyai képviselőcsoport ülésén ugyanis megjelent a Magyar Demokrata Fórum helyi vezetőségének egy 6 tagú delegációja. Nevükben dr. Andrásfa vi Bertalan elmondta, ez a parlament az elmúlt hónapokban a demokratikus Magyarország megteremtése érdekében végzett munkájával beírta nevét a történelembe. Ugyanakkor, tette hozzá, az utóbbi időben balról és jobbról egyaránt felerősödő szélsőséges politikai megnyilvánulások és az ország egyre rosszabbodó gazdasági helyzete miatt, a Kelet-európában példátlan békés átmenet további biztosítása végett, mielőbb szükség van a választások kiírására. Ezért pártja kéri a képviselőket, mondjanak le mandátumukról, de az új parlament létrejöttéig folytassák törvényalkotó munkájukat. Az elsőként felszólaló pécsi képviselő HUBER Jenő társai tudomására hozta, az MSZP parlamenti frakciója még nem foglalt állást az ügyben. A frakció vezetősége, amelynek ő is tagja, viszont már igen és támogatja az önfeloszlást és a mielőbbi választások kiírását.

- Szegeden 30-40 %-al olcsóbban adják ezentul a vajat, a turót és egyes felvágottakat. Azután, hogy az egy héttel elreделt élelmiszer kiviteli tilalom miatt, hegyekben halmozódtak fel ezek az élelmiszerek A kereskedelmi vállalatok vezetői azt jószolták, hogy több tizmillió forintos ráfizetésük lesz a kormány szükség intézkedése miatt. Ladányi Zsuzsa tudósít:

- A jóslat szerencsére nem vált be, tájékoztatta ma az újságírókat a csongrádmegyei tnaács kereskedelmi osztályvezetője. Megsemmisíteni semmit nem kellett, mondotta. Ez részben a tejipar rugalmasságának köszönhető. A kereskedők által feleslegesnek ítélt áru mennyiséget 50 %-os áron visszavették. A többit 30, 40 illet 50 %-os engedménnyel értékesítették Szegeden, kárpótolva a belvásárló turizmustól meggyötör lakosságot. A leértékelés következtében 1 millió 800.000 forint bevételtől estek el a kereskedelmi vállalatok, ez meg sem közelíti az általuk prognosztizált veszteséget. Az élelmiszer kiviteli stop hatása

(EM)

ként most már kényelmesen vásárolhatnak a szegediek, áru is van. Ideál-
nak nevezhetnék a helyzetet, ha pénz is, lenne az emberek zsebében.

- A Fogyasztók Országos Tanácsa azt kéri a kormánytól, hogy közöljön
részletes számításokat a jövő évi áremelések várható hatásairól, arról
hogymely rétegek jutnak még nehezebb helyzetbe. Az érdekvédelmi szerv-
zet szerint, az ezzel kapcsolatos információkat a jövő évi költségbeté-
terv előterjesztésekor kellene nyilvánosságra hozni. A FOT eddigi érte-
sülései alapján úgy véli, hogy a várható áremelkedések szinte elvisel-
hetetlen terheket rónak majd a nyugdíjasokra, a nagycsaládosokra,
továbbá a bérlakásban élőkre és mindenkire, aki igénybe veszi a tömeg-
közlekedést.

A csőd szélén álló Budapesti Közlekedési Vállalat több járat megszünte-
tését fontolgatja arra az esetre, ha nem kap a mostaninál nagyobb tá-
mogatást a költségvetésből működő képességének fenntartására és fejles-
tésére. A cég vezérigazgatója elmondta, hogy szóba került, ugyan a lako-
sági tarifák emelése, de ezt nem tartják célravezető megoldásnak,
ugyanis is a kisjövedelműek terhei jelentősen növekednének. Zahomerszky
József a kialakult helyzetről írásban tájékoztatta a budapesti ország-
gyűlési képviselőket azt remélve, hogy a parlament legközelebbi ülés-
szakán szaváteszik a BKV gondjainak a megoldását.

- A Pedagógusok Demokratikus Szakszervezete amiatt tiltakozik, hogy
a kormány a beharangozott és végrehajtott béremelésekkel mégsem teljes-
tett ígéretét, amikor is a pedagógusoknak rendkívüli 20 %-os fizetés-
emelést adott. A szakszervezet azt állítja, a kormány nem állja a szav-
Hollauer Tibor a PDSZ egyik vezetőjét Pokornyit Zoltánt kérdezte.

- Szükségesnek tartottunk egy ilyen kiáltványt közzé tenni azért, mert
az utóbbi hetekben a napilapokban olyan cikkek jelentek meg, hogy a
kormány továbbra is állja a szavát. Közben a parlament hallhatta a
pénzügyminiszter szájából a költségvetési előterjesztést. Glatz Ferenc
szeptemberben 30 %-os béremelést ígért, ez Békési szájából már csak
26 % volt.

- E kiáltvány szerint ezt a csökkentett béremelést is megosztva kapnák
az iskolákban dolgozók, és pedig úgy, hogy lennének, akik kapnak és ler-
nek akik nem.

- Így van. A tanároknak, az iskolában dolgozó nem pedagógus alkalma-

(EM)

zottak rovására nagyobb béremelést adnak. Itt azt látjuk, hogy a miniszter ígért valamit, nem állja a szavát, ennek a felelősségét az intézményekre háritja, szembe fordítja az egy azon iskolában dolgozó tanárokat és nem tanárokat.

- Most mit követelnek önök?

- Amiben megállapodtunk szeptember 6-án, ehhez tartsa magát a kormányzat. Tehát, minden közoktatási dolgozó számára januártól egy 20 %-os bér-automatizmus és a 4 milliárd forintos egyszeti bérintézkedés, amely gyakorlatilag 8-10 %-os béremelést tesz lehetővé.

- Csak az tudja felmérni, hogy milyen súlyos betegség gyógyítását segítheti a csontvelő átültetés, akinek már, vagy saját magának vagy ismerősének át kellett esnie e műtéten. Bizonyára igen nagyra értékeli, hogy a Batthyanyi társaság és a SzOT 200-200.000 forinttal segíti a csontvelő átültetéseket. Horváth Katalin tudósít:

- Hazánkban évente 14-15 gyerek vár csontvelő átültetésre. Talán emlékeznek még a 4 éves Balogh Nikolet esetére, ő is ilyen műtetre várt. Amíg a szükséges pénzt gyűjtötték a kislány meghalt. Az esetem okulva a Batthyany Társaság úgy döntött, hogy alapítványt hoz létre a csontvelő átültetésre váró gyerekek megmentése érdekében. A magyarországi donor bank létrehozása lehetőséget ad, hogy bekapcsolódjunk a nemzetközi hálózatba. Egy-egy műtét sikeréhez ugyanis több tizezer donort kell felkutatni a világban. A kuratórium tagjai neves magyar, osztrák és nyugatnémet professzorok. A későbbiekben ők fogják majd eldönteni, hogy hol végzik az ilyen műtéteket. Az alapítványhoz a SzOT is csatlakozott 200.000 Ft-al. A Batthyanyi Társaság szintén ennyit adott. Ez a pénz persze kevés, hiszen a csontvelő átültetés jelenleg 8-10 millió forintba kerül. Várják tehát az intézmények és egyének anyagi támogatását. A segíteni akarók december 15-től az AVBRT 206-11-547-es számlaszámon fizethetik be felajánlásaikat.

Két éves beteg kislányt keres a rendőrség. A férjétől külön élő 27 éves Molnár Attiláné, született Vetter Magdolna kb. 2 hete a látogatási idő alatt elvitte gyermekét Molnár Angélát, aki májbeteg. Az asszony a kislány gyógyszereit nem vette magához. Tartózkodási helyük azóta ismeretlen. Információt. budaörsi rendőrkapitányság vár.

434.

(EM)

Más. - Pénz továbbra sincs arra, hogy a fővárosban eltakarítsák az egyre nagyobbodó hulladékhegyeket. - Pusztán ezt tudták rögzíteni az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság mai vitáján. - Hollós János beszámolója.--- (Ismétlés, lásd 401 old.)

Szatmári Ilona kolleganőnk most pedig valódi színeket próbál varázsolni az EM műsorában. --- (- Klivó? Károly festőművész több mint 100 alkotása uralja a patinás Ernst Múzeumot.---(A festőművésszel készült interjúból megtudhatjuk, hogy az optimista alkatú művész kiállítási képei vidámságot sugároznak, mégis elgondolkodtatóak.---)

"Az én XX-ik századom" - mármint Enyedi Ildikó filmjének a címe ez. Most pedig Bölcs István filmlevele következik. ---(Ki, milyen XX-ik századot élt át, megfejthetetlen, - van, akinek kényszerzubbony jutott, van, akinek dicsőség.---)

Időjárásjelentés:

Holnap átmeneti enyhülés várható, éjszaka még eleinte borult, párás idő lesz, hajnaltól viszont felszakadozik a köd. Napközben felhőátvonulásokra számíthatunk, gyenge havazás, ónos szitálás, átmenetileg ónos eső várható. A délnyugati szél megerősödik. Éjszaka -2 és -7, napközben -1 és +4 fok között alakul a hőmérséklet.

PETŐFI - adó

HÍREK

21.00 h

A két német állam közötti légiforgalmi együttműködésről tárgyalt Berlinben az NDK miniszterelnöke és a nyugatnémet Lufthansa cég vezetője.---

Az NDK Államtanácsa határozatot fogadott el a közkegyelemről. December 12-től azok részesülnek amnesztiában, akiket legfeljebb három évi szabadságvesztésre ítélték. A kegyelmi határozat nem vonatkozik azokra, akiket szexuális bűncselekmény, rablás és zsaorlás, emberölés és huliganizmus vádjával zártak börtönbe.

Kievben a szovjet-francia csúcstalálkozó idején több százan tüntettek a kommunista párt monopolhelyzetének megszüntetéséért. A demonstrációt a legnagyobb ukrán ellenzéki mozgalom szervezte és a résztvevők azt is követelték, hogy vessenek véget a cenzúrának és a lapok közlőjék programjukat.

Egyiptom hivatalosan elfogadta az amerikai külügyminiszter közel-keleti rendezési tervét.---

A Gáza övezetben teljes kijárási tilalmat rendelt el holnap hajnaltól az izraeli hadsereg. Ennek az az oka, hogy a palesztinok most emlékeznek meg az izraeli megszállás elleni felkelés második évfordulójáról.

A columbiai fővárosban 40-re emelkedett a délelőtti pokolgépes merénylet áldozatainak száma.---

Budapesten kétéves beteg kislányt keres a rendőrség.---

KOSSUTH - adó

H Í R V I L Á G:

- A mikrofonnál: Németh Miklós Attila.
- Tartalomjegyzék: ---

Részletes jelentéseink első helyszíne Berlin, aholis lélegzetelállító tempóban zajlik a forradalom. Beszélgetőpartnerem tudósítónk, Bedő Iván:

- A mai nap eseményei címszavakban, mert tényleg nagyon sok minden történt: lemondott az államfő, E.Krenz, aki hát nem olyan sokáig, alig több, mint 40 napig volt államfő. Egyúttal lemondott a Nemzetvédelmi Tanács elnöki tisztéről is, vagyis a fegyveres erők főparancsnoki posztjáról, olyannyira, hogy ez a bizonyos Nmezetvédelmi Tanács egyszerűen meg is szűnt. E.Krenz utódja Manfréd Gerlach, a liberális pártelnök, egyrészt azért, mert ő az egyetlen az eddigi vezető garnitúrából, a létező politikusok között, aki valamennyire is népszerű és még rendelkezésre áll, másrészt azért, mert egyszerűen a sorozatos személyi változások következtében elfogytak az Államtanács elnökhelyettesei, - szinte a szó szoros értelmében - és ő volt az egyetlen, aki előléphetett az Államtanács elnökévé. A kereszténydemokraták egyébként máris javasolták, hogy a holnap összeülő Nemzeti Kerekasztal jelöljön majd egy otthon is, külföldön is köztiszteletben álló személyiséget államfőnek. Aztán, ami a NSZEP-ot, az eddig hatalmon lévő pártot illeti, sebtében előrehozták az amúgy is rendkívüli pártkongresszust a jövő péntekről most péntekre, - tehát holnaputánra -, rettenetesen rohan a NSZEP, nem tudni merre, de látszik, hogy nagyon sietniük kell. Egyszerűen annyira rohamosan csökken a párt befolyása, népszerűsége, tekintélye; annyira mélységesen elégedetlen maga a pártbázis is, hogy egyszerűen nincs vesztegetni való idejük és akár elhamarkodottan is, de mindenképpen kell valamit csinálniuk. És ugyancsak még a mai nap eseményéhez tartozik, hogy miután most Krenz visszalépett és miután a párt helyzete is egyre inkább megrendült, több hetes vizsgálat után egy kicsit most bújt ki a szög a zsákból; most derült ki, hogy az október 7-i és 8-i berlini tüntetéseken az addig példátlan rendőri erőszakért az állambiztonsági miniszter; az

(H í r v i l á g)

akkori miniszter, Milke felelős, - ő adott ki törvényeletes parancsokat a rendőrségnek, és az is most derült ki, hogy E.Honecker valamivel korábbi parancsa ugyancsak ebbe az irányba vitte a dolgokat, és Günter Tschabowski(?), aki néhány héttel ezelőtt még feltörekvőben volt és most a többi pártvezetővel együtt csakcsak eltűnt, szintén megkapta a magáét, hogy ő is hamis képet állított a rendőrök elé és emiatt a hamis ellenségkép miatt ütötték aztán a tüntetőket, és ami este még ezen kívül váratlanul történt; a kormány egy olyan felhívást tett közzé a rádióban és a televízióban, hogy a lakosság tanúsítson nyugalmat és megfontoltságot, mert olyan, arra utaló jelek vannak, hogy katonai objektumokat akarnának megtámadni. - Hogy miről lehet szó, arról egyelőre nincsenek részletek, mindenesetre, ha a tömeg a laktanyák ellen vonul, az nem jelent jót. De mondom, nem derült ki, hogy miről van szó.

- Lehet hogy azt fogod mondani, hogy szégyelnem kell magam, de én ott tartok, hogy nem nagyon értem, hogy mi történik az NDK-ban.

- Az események valóban egymásra torlódnak, de azt hiszem, hogy az események fő mozgatóereje kezdettől fogva tulajdonképpen, - tehát az októberi tüntetésektől fogva - a tömegek elégedetlensége, felháborodása, a változás iránti vágy. Végülis, ha visszaemlékszünk az utóbbi hetekre, vagy az utóbbi két hónapra, mindigis az a nyomás érvényesült, amit az utca gyakorolt, - tehát az, hogy százázrek, adott esetben félmillióan mentek az utcára, békésen és fegyelmezetten tüntettek és ez minden héten, minden nap megismétlődött. Ehhez hozzászámítva az előző hónapokban volt kivándorlási hullámot, - egyszerűen ez a nyomás juttatta idáig az országot, a vezetőket; érte el ezeket a gyors változásokat és ha belegondolok, hogy mi minden történt ez alatt a két hónap alatt, hadd mondjam azt, hogy holnap, 7-én lesz mindössze két hónapja, hogy E.Honecker elmondta utolsó nagy beszédét a nemzeti ünnepen és ugyanannak az estéjén az első nagy berlini tüntetés megvolt. Mindössze két hónap telt el azóta és ezalatt a két hónap alatt már Honecker utóda, Krenz is megbukott, a NSZEP vezető szerepét törölték az alkotmányból, a Berlini Falat és a belnémet határt megnyitották, szabad választásokat helyeztek kilátásba, az összes alternatív és ellenzéki csoport szabadon működik.

- És ebben a fantasztikus társadalmi kavalkádban vajon azt lehet-e

(H í r v i l á g)

érezkelni, hogy a változások milyen irányba tartanak, elsősorban politikai szempontból, hiszen az NDK-ban ugye éveken át azt hirdették, hogy annál stabilabb szocializmus már szinte el sem képzelhető, mint amilyen ott van?

- A kérdés, ugyanúgy mint máshol, itt is az, hogy mit értünk szocializmuson? Megintcsak azt kell mondanom, hogy az utcára tóduló tömegek valószínűleg nem egészen ilyen kategóriákban gondolkodnak, de a pártok, az alternatív csoportok, akár még az egyház is, mind azt mondják, hogy szocializmust szeretnének, - csakhát ezt majd újra ki kell találni, hogy mit értenek ezen? Például a gazdaságot illetően éppen ma tettek közzé egy olyan kormányprogramot - ha úgy tetszik -, amelyik nagyon előtérbe helyezi a privatizálást és nagyon hamar fonódnak a szálak a nyugatnémet gazdasággal, és nap mind nap jelentik be az újabb együttműködési terveket.

-

A német kérdés központi helyet kapott a szovjet-francia csúcstalálkozón is. Az esti sajtótájékoztatóról Kievből jelenti Izbéki Gábor:

- A Szovjetunió és Franciaország szerint Európa stabilitását és békés fejlődését csak a mai határok és erőviszonyok fenntartása révén lehet biztosítani, ám a tárgyalás utáni sajtóértekezleten mindkét ország vezetője tartózkodott annak kimondásától, hogy ellenzik a német újraegyesítést. Egyetértettek viszont azzal, hogy jövőre rendezzék meg a második harmincöthatalmi helsinki csúcsertekezletet. Azt is mondták, hogy Kiev, - azaz a mai tárgyalás - után ez a találkozó realisabb terv, mint eddig volt, - legalábbis ami Párizs és Moszkva szándékait illeti. Ezen a helsinki találkozón aláírhatnák a bécsi tárgyalások eredményeként létrejövő szerződést az európai hagyományos fegyverek és a csapatok csökkentéséről. Gorbacsov és Mitterrand is úgy fogalmazott, hogy minden európai országnak a saját fejlődésében figyelemmel és tekintettel kell lennie a többi országra, az európai stabilitás érdekeire. Gorbacsov azt mondta az NDK-beli és csehszlovákiai változásokkal kapcsolatban, hogy ezek azért olyan viharosak, mert a korábbi vezetők elodázták a problémák megoldását és most a mennyiségi változás rendkívül gyorsan csap át minőségi átalakulásba. Mitterrand megszerezte Gorbacsov egyetértését az általa javasolt Európai Fejlesztés-

(H í r v i l á g)

tési Bank létrehozásához, ám Moszkva ismerni akarja a terv részleteit mielőtt bármire is végső áldását adná. Gorbacsov úgy fogalmazott, hogy ez a bank akár az összeurópai közös otthon egyik intézménye is lehetne. A két politikus általában sorsfordítóként jellemezte a mai európai, jelesül kelet-európai változásokat, amelyek - mint Gorbacsov fogalmazott - nagyon reménykeltőek a közös európai otthon minél előbbi létrehozása szempontjából. Kelet-Európa - szavai szerint - lényegében úttörő vállalkozásba kezdett, hogy felzárkózzon az európai fejlődés élvonalába. Mitterrand és Gorbacsov is hangsúlyozta, hogy milyen jól fejlődnek a mindig is különlegesnek számító francia-szovjet kapcsolatok és elmondták, hogy Kievet praktikus szempontok miatt választották, mivel hogy ez majdnem félúton van Moszkva és Párizs között és a mai, nagyon felgyorsult nemzetközi kapcsolatok közepette nincs idő a sok utazásra és protokollra.

-

Kievben több százan tüntettek a kommunista párt monopóliumának megszüntetését követelve, miközben a városban tárgyalta M.Gorbacsov és F. Mitterrand.---(Ism.)

Manapság igen sűrűn emlegetjük együtt Berlint és Prágát, hiszen a szabadság mámore mindkét országban hasonlóképpen érzékelhető. A mai prágai tényekről Forró Evelyn tájékoztatja önöket.

- Az ellenzék és Adamec miniszterelnök megegyezett az új kormány összetételéről, de a névsort csak pénteken teszik közzé, - vagyis a pártvezetés után a miniszterelnök is korrigálni kényszerült, mert az ellenzék nem fogadta el a vasárnap alakult kabinetet. A jelek szerint, követve a cseh nemzeti kormány példáját, ez is jobban tükröz majd a politikai erőviszonyokat. Ha a jelző nem lenne elkoptatva, tör ténelminek is nevezhetnénk azt a megbeszélést, amelyet a kommunista párt főtitkára, Urbanek folytatott az ellenzék vezérével, V.Havel író-politikussal. Egyetértettek abban, hogy haladéktalanul meg kell kezdeni a kerekasztal-tárgyalásokat. Urbanek hangsúlyozta, hogy az új vezetés elhatárolja magát a régi testület hibáitól. A volt főtitkár, Jakes különben visszautasította, hogy bármi köze lett volna a novemberi tüntetés sztéveréséhez., A nyilatkozat közreadását azután

(H í r v i l á g)

kérte, hogy a parlamenti bizottság Stepan mellett őt tette felelőssé a rendőri brutalitásért. A magyar gyarkolatnak megfelelően, a Polgári Fórum is azt javasolja, hogy Csehszlovákia köztársaság legyen, - vagy töröljék a "szocialista" szót. Most nyilvánosságra hozott alkotmánytervezetükben úgy fogalmazzák, hogy "a Csehszlovák Köztársaság demokratikus, szocialista, igazságos jogállam legyen." Ebben a cseh és szlovák nemzet szuverenitása és önrendelkezése is érvényesüljön és garantálja azt a jogot is, hogy különválhatnak. Meglehetősen általános, minden konkrétumot nélkülöző viszont a nemzetiségekre vonatkozó rész. Kimondja, hogy teljes mértékben tiszteletben tartják majd a közös hazában élő nemzetiségek és etnikai csoportok jogait. A Polgári Fórum alkotmánytervezetének négy alapelve a demokrácia, a humanizmus, az igazságszeretet és a hazaszeretet. A Fórum egyik vezetője, V.Klaus, a Szabad Demokráciák Szövetségének küldöttségével tárgyalt. VARGA János és MÉCS Imre a Magyar Rádió tudósítójának elmondta, hogy némi aggodalommal figyelik a Fórum törekvéseit, hogy bekapcsolódjanak a kormányzásba. Szerintük még egyáltalán nem tisztázott a helyzetük. A megbeszélésen szó volt a Bős-nagymarosi vízlépcsőről is és ismertették azt a magyar állásfoglalást, amelyet 14 párt és mozgalom írt alá; hogy ne történjen semmi jóvátehetetlen addig, amíg nem lesznek választások és nem alakul mindkét országban legitim kormány. A Polgári Fórum rokonszenvez azzal a javaslattal, hogy a Dunának ezen a szakaszán vízlépcső helyett magyar-csehszlovák-osztrák természetvédelmi terület legyen. Egyetértettek abban, hogy a ökológiai érdekeken túl, ez jó példa lenne az európai kisnépek együttműködésére. Az SZDSZ küldöttsége találkozott a Charta-77 ellenzéki mozgalom két képviselőjével, Petru Uhl(?)-lal és Anna Szabatovával is.

A Csehszlovákiai Magyarok Szövetségének vezetősége ma lemondott, de máris megválasztották az új testületet. Igazi szenzáció, hogy újból a CSEMADOK elnökségi tagja lett az éveken át ellenzékiként üldözött DURAI Miklós író, a CSEMADOK díszelnöke DOBOS László, aki 68-ban a szlovák kormány egyik minisztere volt. - itt hívom fel figyelmüket arra, hogy holnap reggel 8 óra 50-kor a Kossuth Rádióban a KÜLPOLITIKAI FIGYELŐ a csehszlovákiai folyamatokról ad háttérismertetést.

(H í r v i l á g)

Másik szomszédunkban, Romániában, a Ceausescu-féle vezetés úgy tűnik stabilan tartja magát. A Magyar Köztársaság ideiglenes elnöke nyomatékosan kérte N.Ceausescut, hogy a román hatóságok azonnal szüntessék meg TŐKÉS László temesvári lelkész és családja zaklatását.----
(Ismétlés.)

POZSGAY Imre államminiszter szerint Franciaországban nagy rokonszenvvel tekintenek arra, miként formálódik demokratikus jogállammá a Magyar Köztársaság. - Keleti MIklós tudósít:

- Befejezte háromnapos párizsi látogatását POZSGAY Imre. Az államminiszter volt az első külföldi vendége az "Igazság órája" című politikai TV-műsornak és a premier - a közvéleményktuátások, valamint a sajtóvisszhangok szerint - jól sikerült. Pozsgay Imre egyébként Mitterrand elnök kivételével, a francia politikai élet szinte valamennyi fontos személyiségével találkozott. Az államfő brüsszeli, illetve kievi útja miatt nem tudta fogadni. Az államminiszter hazautazása előtt így összegezte a párizsi látogatás tapasztalatait:

- (POZSGAY) Mind R.Barre, egykori miniszterelnök, mind Giscard D'Estaing korábbi köztársasági elnök, mind pedig Chirac párizsi főpolgármester érzékeltették, hogy Magyarország megítélésében közmegegyezés van Franciaországban. Nem pártpolitikai szempont vezeti azt a sok rokonszenv-megnyilvánulást, ami Magyarország iránt tapasztalható; ebben egységesek és közösen lépnek fel a politikai erők, ebben az országban. Kiderült az is ezekben az eszmecserékben, hogy nagyon nagy értéknek tartják Magyarország békés átmenetét a demokratikus jogállamba. A pártok vezetői, - különösen J.Chirac - pozitívan nyilatkozott az új helsinki értekezletre irányuló kezdeményezésről.

-

Az Európai Közösség 1 milliárd ECU hitelt nyújt Magyarországnak. Ez dollárban több mint egymilliárd százmilliót jelent. A kedvező kamatozási kölcsön feltétele, hogy Magyarország előbb állapodjon meg a Nemzetközi Valuta Alappal. - Sőt, még az is föltétel, hogy a kölcsönből nem lehet maágnbakok korábbi hiteleit törleszteni. Ami a nemzetközi pénzügyeket illeti, magyar kormánykörökben és a Nemzetközi Valut

(H í r v i l á g)

Alap washingtoni központjában is cáfolták azt a francia hírügynökségi értesülést, amely szerint kudarc fenyegeti Magyarország és az IMF tárgyalásait.---(Ism.)

A magyar kormány a hétvégén tárgyalásokat kezd a hazai pártok és más szervezetek képviselőivel. --- (Ismétlés.)

Az országgyűlési választások mihamarabbi megtartását szorgalmazza a Magyar Szocialista Párt elnöksége. A tesület határozott arról is, hogy tegyen vagyonyilatkozatot az MSZP minden tiszttségviselője és egyúttal nyilvánosan is jelentse ki, hogy múltjában nincsenek takarógnivaló foltok. A Magyar Szocialista Munkáspárttal kialakítandó viszonyt mérlegelve, az MSZP vezetősége kimondta: káros bármiféle szövetség olyan erővel, amelyek nem ismerik el a magyar társadalmi, gazdasági változások jelenlegi mélységének szükségességét. A Magyar Szocialista Párt elnöksége úgy foglalt állást, hogy legyen továbbra is pártvállalat a Hírlap Kiadó és ugyancsak maradjon a vagyonrésze minden megyei lapkiadó cég.

Ha már a lapoknál tartunk, a ma reggeli újságokban még azt lehetett olvasni a győri Rábáról, hogy HORVÁTH Ede vezérigazgató távozik. Nos, ma munkássztárjk volt az önállósulni kívánnó mosonmagyaróvári gyár-egységben, később gyűlést tartottak a munkások és kiderült, hogy a helyzet továbbra is bizonytalan. Bővebbet Forgács Sándortól hallanak: --- (Ismétlés. 428 oldal.-)

Ismét külföldi híreink:

Lengyelország valamennyi európai intézményben - beleértve a Közös Piacot is - rézt akar venni. - Ezt Geremek jelentette ki Brüsszelben. A Szolidaritás parlamenti csoportjának elnöke mindenekelőtt azt tartotta fontosnak, hogy roszága csatlakozhasson az Európa Tanácshoz. Mint mondta, az Európai Közösségben kell hogy legyen hely olyan államok számára is, mint Lnegyelország és Magyarország. Geremek a német kérdésről szólva bírálta a Kohl-tervet és azt hangsúlyozta, hogy fel kell hagyni az 1937-es határok közötti Németország fikciójával.

(H í r v i l á g)

A lengyelroszági Nowa Hutában vízágyúkkal és könnygázgránátokkal kellett szétoszlatni több száz szélsőséges fiatal tüntetését. A megmozdulásban részt vevők festékekkel leöntötték a Lenin szobrot és megpróbálták benzines palackokkal fölgyújtani, miközben szovjetellenes jelszavakat kiabáltak. L.Walesa, a Szolidaritás elnöke is megpróbálta lebeszélni a fiatalokat a szélsőséges megmozdulásról, - végülis a Krakó melletti városban a tüntetők összezsúfolták a rendfenntartó erőket.

Egyiptom hivatalosan is elfogadta a közel-keleti rendezésre vonatkozó úgynevezett Baker-tervet.---(Ism.)

REndkíüvli állapotot vezettek be a Fülöp-szigeteken.--- Manilában bejelentették, hogy a kormány megbeszéléseket folytat a lázadókkal.

Columbiában már 40-en haltak bele a hírsezrési hivatal előtt történt robbantásba. ---(Ism.)

Hamarosan a szovjet TV-nézők is élvezhetik a külföldi műholdas adások számukra eddig ugyancsak tiltott gyümölcsseit. Barát József jelenti Moszkvából:

-- A szovjet híradástechnikai minisztérium azt a feladatot kapta a kormánytól, hogy dolgozza ki a parabolaantennák gyártásának szovjet technológiáját, tekintettel arra, hogy a jövő évtől kezdve már nem tiltják a SZU-ban a külföldi TV-adások vételét. Szabadon, rubelért árusítják majd a nyugati újságokat, azokra bárki előfizethet, - igaz, csak valutáért, akiknek nincs valutája, azok könyvtársakban juthatnak hozzá a világlapokhoz. - Minderről Petrvoszkij szovjet külügyminiszterhelyettes nyilatkozott az Izvesztyijának. Mint elmondta, a bécsi zárónyilatkozat előírásainak mihamarabb tükröződniük kell majd a belső törvényekben is. A szovjet kormány állásfoglalása szerint a külföldi orosz emigráns sajtót sem érheti semmiféle korlátozás, amelyben sajtótermékei nem sértik meg a szovjet alkotány valamely előírását. Megszüntetik a sokszorosító technikák alkalmazására vonatkozó korlátozásokat is. A SZU-ban, akinek pénze van rá, a jövő évtől kezdve vásárolhat fénymásolókat, xerox-gépeket és azt másol rajtuk, amit csak akar. Közvetve a nyitás vonalán kapcsolódik a hírhez, hogy a KGB

(H í r v i l á g)

Kollégiumának mai ülésén úgy döntöttek, hogy a zsovjet államvédelmi hatóság a nemzetközi terrorizmus és a kábítószer elleni eredményes közdelem érdekében javasolni fogja a külföldi titkosszolgálatoknak a kapcsolatfelvételt és állandó tájékoztatási csatornák kiépítését. Az információs tilalmak feloldásának sokak számára igen kellemes jele, hogy Moszkvában reprezentatív, erotikus kiállítás nyílt, melyhez rendezvénysorozat kapcsolódik. A szex kérdéseiről a látogatók pszichológusokkal, orvosokkal és papokkal cserélhetnek majd eszmét.

Sportvilág a Hírvilágban.---

Időjárásjelentés: ---